

VIIMANE AEG PÄHKLEID KORJATA

Hulgakesi on pähklil lihtsam käia – üks tõmbab sitke sarapuu oksa kaardu ja teine nopib pähklikobaraid. Nii teevad ka Krista ja Peeter Hussar.

3 X MARIANNE LOORENTS

Pähklile minnes vaata puud, mitte kuupäeva

Kuigi tänavune sügis meid kuulu järgi seentega ei uputa, pakub loodus teistsugust saaki. Tõsi, marineerida ega soolata seda ei tasu, kuid saabki kergema vaevaga läbi. Piisab vaid mõneajalisest kuivatamisest ja mõnus näksimine talveks on olemas.

TEELE ÜPRUS
teele.yprus@ajaleht.ee

Kel soov neid mõnusaid loodusande ehk pähkleid külmaks ajaks varuda, neil on praegu viimane aeg tegutseda. Loodusemees Peeter Hussar ja tema kaasa Krista on suured pähklisõbrad. Krista on sel aastal juba mitu korvitäit koju viinud. "Sellist pähkliaastat lähiajast ei mäleta," ütles Peeter, pakkudes, et sarnane saagiaasta võis jääda ligi viie aasta taha. Kui iga oksa küljes ripub neli-viis punkti pähkleid, on saak hea ja just seda tänavu näha võibki. Pealegi on pähklid tavapärasest suuremad.

Kes veel pähklile jõudnud pole, sel tasub kiirustada, sest viljad on juba üsna küpsed. Parimat aega korjamiseks on muidugi keeruline öelda, sest kõik sõltub ju looduse käekäigust. "Peab vaatama puud, mitte kuupäeva," soovitas Krista.

Aga kuhu minna? Üldiselt on sarapuu sitke puu, mis saab hakkama ka kehval pinnal, kuid igal pool ei pruugi ta saaki anda. Näiteks pimedas kuusiku all sarapuu ei vilju, küll aga saab hakkama sega- või männimetsas. Valgus on tema

põhiline vajadus. Nii tasub pähklisaaki otsima minna metsaserva või loopealsele. Viimasel ei kasva puud ka nii kõrgeks, et pähkleid kätte ei saaks. Hea on ka Krista tähelepanek, et sarapuu juurest võib kevadel leida sinililli.

Et puu on sitke, võib pähklite kättesaamiseks oksa kaardu alla tõmmata, sest sageli jäävad käed nopkimiseks lühikeseks. Kel rohkem aega, võib pähkli kohe puu juures tupest puhastada, kel mitte, võib seda tööd kodus teha.

Peeter seletas, et kui pähkel on imelikku värvi, on tal midagi viga. Kui see tupest kergelt välja tuleb, on pähkel küps. Samas võib pähkleid koos

tupega kodus edasi kuivatada ning praegusel ajal saavad nad ka enam-vähem valmis. "Päris tooreid koju viia ei soovita, õiget pähklimekki neist ei saa," ütles Peeter.

Kui saagiga kenasti koju jõuda, polegi muud vaeva, kui see puhastada ja kuivama panna.

"Minu ema soovitas pähkleid puust anumasse hoida. Kuivamise ajal tuleb neid segada, mina teen seda korra päevas. Nopin jälle ussitanud pähklid välja, mis varem silma pole jäänud," kirjeldas Krista. Saak on kuiv siis, kui pähklid kena pruuni värvuse omandanud.

Kuid inimesed pole ainsad, kes pähklite peale maiad. Oravad ja pähklid käi-

vad teadagi käsikäes, kuid ka hiirtele meeldib nendega maiustada. "Kristal kadus kodus pool korvitäit ära," rääkis Peeter, seades suurimateks kahtlusalusteks hiired. Ka siis, kui pähklid sarapuu all vedelevad, on üsna tõenäoline, et närilised neile jälile saavad.

Aga on ka neid, kes puu all istudes imestanud, mis sealt ülevaalt muudkui alla pudiseb. Väikese vaatluse järel on selgunud, et suur-kirjurähn toksib pähkleid puruks. Ka puukoristajad ja pasknäärjad armastavad pähkleid. Ning ilmaasjata pole endale nime saanud pähklimänsak, kes Peetri kirjeldusel jämeda oksa peal pähkli nelja-viie löögiga lahti toksib. Pool tema sügisest saagist moodustavad just pähklid.

Kes hoolega vaatab, leiab loomade jälgi ka sarapuude alt. Kui maas vedeleb kobar, millest mõni pähkel on viidud ja mõni alles, on see ilmselgelt linnu töö. Sest need, mis alles jätud, on seest tühjad. Kuidas lind sest aru saab? "Inimese jaoks võiks seda võrrelda täis ja tühja ämbriga, linnu jaoks on see vahe samuti väga tuntuva, millest inimene oma käega ei pruugi arugi saada," selgitas Peeter.

**SUURE MEHE
RIIDEPOOD
OÜ Riidekunn**

Nüüd ka viigipüksid ja jalatsid!

**Reedeti
rätsepateenus!**

Laada 14 • Rakvere

T-R 12-17, L 10-15

www.riidekunn.ee

II kvartali mediaanväljamakse oli 794 eurot kuus

2015. aasta teises kvartalis oli töötajatele tehtud väljamaksete summa üle 1,64 miljardi euro, mis maksti välja 559 528 inimesele. Teise kvartali mediaanväljamakse oli 794 eurot kuus.

Mediaanväljamakse tähistab summat, millest suuremaid ja madalamaid väljamakseid oli võrdselt.

2014. aasta II kvartalis tehti väljamakseid 551 306 inimesele ja väljamaksete summa oli üle 1,54 miljardi euro. Võrreldes möödunud aasta II kvartaliga on väljamaksete saajaid tänavu 8222 võrra rohkem. Mediaanväljamakse oli 2014. aasta II kvartalis 753 eurot kuus.

MTA kvartaalsete väljamaksete statistika sisaldab palga ja muid tulumaksuga maksustatavaid tulusid, mida tööandja deklareerib tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsiooni lisas 1. Nende hulka ei kuulu koondamishüvitised. (VT)

**ILM TÄNA
+15...+19°C**

Vahelduv pilvisus.
Kohati sajab hoovihma.

Motosport, Motorex, ai mobiilne tehas ja HÜVA

Raul Sepa elu on kirju kui seiklusraamat, milles rohkesti peatükke. Kui üks on põhjalikult käsitletud, sulgub see lõplikult ning tuleb avada uus. Et igaüks neist on ise nägu, pole kerge ühe sõnaga öelda, mis ametimees Raul on. Aga kui otsast lugema hakata, saab asi lõpuks selgeks.

TEELE ÜPRUS
teele.yprus@ajaleht.ee

Raul Sepa raamat algas Rakveres 45 aastat tagasi, kui ta veetis linnaservas oleva hubase kodu lähiumbruses lapsepõlve nagu poisid ikka. Seigeldi ringi, mängiti palli, rajati palliplatse. Siis hakkas ta vanemate poiste eeskujul tehnika vastu huvi tundma. Suur tahtmine oli enesele sääreväristaja saada, aga ega see niisama lihtsalt ju tule. “Kaheksaselt oli mul esimene tõsisem kokkupuude tööga, sest raha oli vaja teenida. Käisin Energia kolhoosi põldudel kõplamas,” jutustab mees, kes arvab, et sellest väikese poisi huvist on suuna saanud kogu tema edasine elutee.

10aastaselt sai kokkuostetud juppidest esimene krossikas kokku pandud, siis see maha müüdnud, et jälle uus ja parem kokku panna. Kuni keskkoolieani tegutses Raul vaikselt, oma huvist, kuid ühtäkki jõudis ta võidusõiduni. “11. klassis sain esimese krossika osta. Käisin suvi läbi Uhtnas kuivenduskraave niitmas. Ja see oli tõsine hüppelaud mootorisporti,” räägib ta.

Noormees liitus Sõmeru motoklubiga ja hakkas võistlustel käima. Aga see kõik juhtus liiga hilises vanuses. Pooleli jätta oluks patt ja nii oli ka kõrgkooli valik motospordiga seotud – tee viis noorte spetsialiseeritud motokooli Tallinnas. Valikut ei tulnud kahetseda, sest õige pea hakkasid tulema saavutused.

Said täidetud spordijärgud kuni meistersportlaseni välja, mis oli mehe jaoks kõige vägevam tulemus. Kuigi esikohti ei tulnud, on tal ette näidata Eesti meistrivõistluste hõbe- ja pronksmedalid. Neist hoopis kõvemaks saavutuseks peab Raul Sepp 8. kohta Pihkva meistrivõistlustel, millest võttis osa Nõukogude Liidu sportlaste paremik.

1985. aastal premeeriti tublit noorsportlast autoostuloga. “Õeldi, et oled tubli sportlane, premeerime sind selle loaga. Aga auto pead tooma Moskvast ja raha peab sul endal olema,” räägib mees naerulsui. Selline otsus võiks ju noort meest nõrritada, aga tema jaoks oli see hoopis innustav.

“Olen õnnelik, et leidsin juba noorena üles selle, mis mind õnnelikuks tegi. Mõni otsib ega leia. Kui vahel iseend ära kaotada, siis mu arvates tuleks lapsepõlve tagasi minna ja vaadata, mis siis meeldis,” annab ta soovitusi.

Ometi sai kaheksa aastat kestnud edulugu päevapealt otsa. Raul tundis keset üht võidusõitu, et nüüd on aeg lõpetada. Müüsi isegi varustuse samal võistluspäeval

maha ja pani pillid kotti. Ta arutleb, et ehk mõjutas otsust ka lapse sünnid. “Aga ma pole kordagi kahetsenud,” ütleb ta kindlalt.

Järgmine eluraamatu peatükk ei viinud teda aga mootoritest kaugele. Ta asus tööle ekskavaatoreid tootva ettevõtte Talleks katse- ja arenduskeskusesse. Jällegi võib öelda, et sel etapil oli tulevikule suur mõju. Lausa väga suur.

Raul saadeti Taškenti näitusele, mille tarbeks pidi ta ette valmistama ekskavaatori. Kogu protsess oli nii põnev, et mõne aja pärast otsustas ta minna tööle Eesti Näitustesse. Kui seni pandi näitusele üles kõik, mida eestlastel näidata oli, alustades kommidest ja lõpetades rahvariiteta, siis see ajajärk sai läbi. Tuli midagi uut välja mõelda.

“Tegime näituste seeria ja ühest kasvas välja Motorex. 1992. aastal oli esimene. Rahvas käis nii suure huviga, et vihma ja tuule käes seisti kilomeetripikkuses järjekorras. Aga kõik tahtsid näitust näha!” imestab Raul siiani.

Auto- ja tehnikanäitust korraldas Raul üksteist korda, kuni aastani 2001. Suurte asjade juures on palju nüansse ja ka partnereid. Keerulisel ajal tuli Motorex edasi müüa, kuid uue omaniku jaoks tekkisid uued tingimused. “Tundsin, et ei taha seda aegade lõpuni teha, ideed said otsa,” räägib mees järjekordse peatüki sulgumisest oma elus.

Aga ka järgmine peatükk jättis ta seotuks valdkonnaga, mille avastas enese jaoks 8aastaselt. Nimelt hakkas ta Peugeot’id müüma. Nende müük Eestis oli seni olnud üsna kehva, aga uue tiimiga murti end müügitabelite tippu ning lõpuks oli Peugeot Eestis enimmüüdud auto. “Kuid suurest edust hakati minu arvates valesid otsuseid tegema. Nägin, et tuleks õigel ajal taanduda,” ütleb Raul.

Järgnev peatükk viis Rauli aga veelgi põnevemale, kuigi raskemale teele. Ühtlasi tõi see ta kümme aastat tagasi jälle Rakverre. “Aga kõik peatükid mu elus on sulgunud lõplikult, ilma et ma midagi kahetsenud oleks,” sõnab ta.

Just siis hakkas temas välja lööma energiakiiks – auto on ju siiski keskkonna nuhtlus ning oma elu jooksul oli ta seda mootoriga piisavalt nuhelnud. Tuli midagi ära teha. “Hakkasin mõtlema, et pelletitest tuleb suur äri. Miks aga peab puiduhaket metsas tegema ja siis seda kuluka transpordiga tehasse vedama? Miks ei võiks puiduhakkest pelletit sealsamas metsas teha?” kirjeldab mees õhinal toonaseid mõtteid.

Nii leiutas ta täiesti rohelise mobiilse tehase, mis kasutab töötamiseks vaid sedasama puiduhaket ning mis teebki metsas pelleti valmis. Transporti oleks vaja nii palju, et tehas metsa viia ja toodang sealt välja vedada.

Sepp mõtles, et tehaseid võinuks hakata siin tootma, kuid üle maailma kasutama. Aga projektile oli keeruline toetust leida. “Nägin, et Eesti on liiga väike,” ütleb Raul, kes leidis siiski endale partnereid. Ideega mindi hoopis Inglismaale, Oxfordi ülikooli, kus projekt nüüdseks ongi.

“Saime seal tuge ja toetust ning prototüübi valmis teha. Praegu seda seal täiustatakse,” jutustab mees.

Mobiilseid tehaseid on maailmas palju, kuid Sepa leiutatud eristub oma “rohelisusega” – see ei vaja töötamiseks keskkonnavaenulikke kütuseid.

Praeguseks on prototüüp Oxfordile maha müüdud, ent koos partneritega on Raul Sepp selle osanik ja ka patent kuulub neile. Inglismaal leiutist küll arendatakse, kuid praegu on seda veel natuke kallid tootma hakata.

“See on mu kõige suurema mõjuga peatükk, kuigi ma ei kujuta ette, millal asi prototüübist kaugemale jõuab. Energiahinnad on selleks praegu liiga madalad,” räägib ta.

Et mitte käed rüpes istuma jääda, hakkas Sepp Rakveres arendama oma pikaaegset ideed luua siia kolme margi autotesindus, mida ta ise nimetab heade tehnikaemotsioonide tsentrumiks. See pidi tulema Bauhofi kanti, kuid autokeskusele investoreid leidmine ei olnud kergete killast, kuigi neid sai otsitud nii siitkui sealtpoolt piiri. “Eks see jääb väga lihtsa asja taha. Rahvaarv väheneb, minnakse suurtesse linnadesse elama. Aga keskuse rajamiseks on ju inimesi vaja,” jutustab mees.

Tema hinnangul mängib siin paljuski rolli riigi tegemata töö, ei tehta pika vinnaga otsuseid. Näiteks peaks riik Raul Sepa arvates uurima maavarasid – kui selgub, et nende väärimine on hinnas, saab ka noor inimene signaali, et seda tasub õppida: töö oleks stabiilne ja palk hea ning ta pöörduks siia piirkonda.

Praeguse seisuga jääb keskus ehitamata. Küll aga on mees üritanud Bauhofi ümbrusesse jäävat äriküla arendada ning aidanud mõne ettevõtte sinna tegutsema.

Kuid sellest ei piisa. Õige pea algab tema elus peatükk, mis ehk kõige raskema otsuse on nõudnud. “Olen kümme aastat Lääne-

Virumaad uurinud. See on pikk aeg, tunnen, et edasi lähaks juba ajaraiskamiseks. Ma tahaksin midagi teha,” räägib Raul.

Ta on kujundanud “pakendi”, mille järgi tahaks ta lasteaiaõpetajate palkasid tõsta. Kas see õnnestub, ei saa garanteerida, aga mõte on ilus. Nimelt tahab Sepp alustada Eesti moodul- ja palkmajade eksporti, sest ainuke viis riiki rikastada on tema sõnul väljast raha sisse tuua.

Nii tahab ta Eestis toodetud maju Euroopasse müüa. Ja selleks tuleb vahetada elukohta. Kolida mitte pelgalt pealinna või mõnda teise linna, vaid hoopis teise riiki. Saksamaale. “Niimoodi need inimesed vaikselt lähevad. Ma ei tahtnud üldse minna, aga ei saa. Edasiminekut on vaja. Katsetasin Virumaad kümme aastat,” ütleb Raul.

Minek saab ette võetud siis, kui asjad paigas. Ülepeakaela ei tee ta midagi, sest ei lähe üksi. Peres kasvab ka esimeses klassis õpiv tüdruk. Raul leiab, et seal, kus on teenistus, on ka kodu – pere peab koos olema.

Pärast kiirkokkuvõtet oma eluraamatust esitab Raul iseendale retoorilise küsimuse: kuidas sellised üleöö-otsused sündinud on? “Need tulevad puhtas looduses liikudes. Kui motokrossiga lõpetasin, hakkasin talviti suusatama ja suviti jalgrattaga sõitma,” ütleb ta. Elu jooksul on ta kõvasti suusamaratone läbinud ning kahekordseks Estoloppeti meistriks saanud. Meistritiitli saab siis, kui 12 maratoni täis. Kolm korda on ta osalenud ka Vasaloppetil. Kodumaised rattamaratonidki on läbi tehtud.

Võistlemisest on ta viimasel ajal loobunud, kuid sõitmas käib ikka. “See on nii mõnus. Lülitan telefoni hääletu peale ja mitte keegi ei sega sind, oled täiesti omaette ja saad kõik mõtted lõpuni mõelda,” kirjeldab Raul.

Ta ütleb, et ajaga peab kaasa minema, muidu on keeruline elada. “Muutu või sure, muidu jääd rongist maha,” lisab ta.

Noortele tahab ta aga hingele panna, et tuleb tegelda sellega, mis huvi pakub. “Kooliajal räägitakse, et kõik teed on avatud ja kõik on võimalik. Need on ilusad sõnad, aga tegelikult nii ei ole. Tuleb otsida oma. Lihtsam on tegeleda sellega, mis on su kirs. Kõike ei saa, seda võin küll öelda. Aga olen oma mõtteid ja soove proovinud teostada. Ja need peatükid ka sulgenud,” mõtiskleb Raul.

Talle meeldivad Lennart Meri sõnad, et aeg ei vedele maas, ärge raisake seda. Vahel tuleb ka puhata, aga kui see liiga pikale venib, lähevad asjad käest ära. Raul tahaks just seda noortele rõhutada – kui on näha, et idee ei vea lõpuni välja, laske sellest lahti, ärge raisake aega, hakake muud teed otsima ja järgmiste asjadega edasi minema.

ELU PEATÜKKID

nulaadne STIJÄTT

Kuigi Raul Sepa elus on olnud mitmeid kardinaalseid suunamuutusi, on ta läbi aastate armastanud rattasõitu ja suusatamist. Kohe nii palju, et mitmetel võistlustelgi osalenud.

MARIANNE LOORENTS

ELUST ENESEST

Vendi Antropoveid saadab edu tenniseplatsil

Endine politseijuht ja riigikogu liige Robert Antropov (50) tuli oma kuus aastat noorema venna Arturiga paarismängus Lääne-Virumaa tennise-meistriks. Ka individuaalmängus on neil mõlemal kuhjaga medaleid.

Nii tuli Artur üksikmängus maakonna meistriks juba teist aastat järjest. Kuigi mõlemad mehed harrastavad mitmesuguseid alasid, on tennis nende lemmik. Sellele on hea aluse pannud nende kodune väljak, kus on harjutamas käinud paljud tuntud tegijad.

Näiteks Enn Vösand või ka Kaia Kanepi treenerina säranud Silver Karjus. Suvel treenivad vennad rohkem Vösul, vormis hoidmiseks mängitakse siis kolm-neli korda nädalas, talvel vähem.

Mõlemad vennad kuuluvad ettevõtjate tenniseklubisse XO, kes on korraldanud ligi kümme aastat turniire ka Vösul ja Rakveres. Robert Antropovi auhinnariiulil on aga ka sellised trofeed nagu vutihöbe tuletõrjajate MMilt Las Vegases, kus ta osales Soome koondisega 1992. aastal, aga ka hulk medaleid sulgpallis. Viimati nimetatud alal võistles ta politsei maailmamängudel.

Kui Roberti lemmikuteks on tennise kõr-

Vennad Artur (vasakul) ja Robert Antropov kodusel tenniseväljakul, keskel nende isa Arvo. MARIANNE LOORENTS

val olnud jalgpall ja sulgpall, siis Artur, kes üritab iga päev trenni teha, ujub meelsasti või sõidab rattaga.

“Kõige parem pingemaandaja ongi sport,” ütleb Robert, kes on olnud mitu aastat ka Eesti Sulgpalliliidu president.

Mõlemad vennad peavad tähtsaks seda, mis nad on saanud lapsepõlves oma vanemalt. Vendade isa Arvo Antropov, keda teatakse kauaaegse piiritustehase juhina, hoiab end samuti jõudumööda heas vormis. (VT)

Uuenenud Mjau hooaja avamisel lookles ukse taga pikk saba

Läinud reedel avas uuenenud logo ja sisuga Rakvere ööklubi Mjau oma järjekordse hooaja. Peaesinejaks oli selle suve hittsingli “Rush” autor Zwette Saksamaalt, kes on valutanud lühikese ajaga mitu edetabelit.

Muusikavaliku eest hoolitses Raadio Uno DJ Kaido Kaasik ning silmailu pakkusid seksikad Face Advertisingu tantsutüdrukud,

kes tantsisid nii laval kui ka laudadel. Rakvere kandi peoloomad teadsid, kellega ja millega tegu, sest juba enne keskööd lookles klubi ukse taga saba, mis pole siinkandis just väga tavaline. Täna on Mjaus ilmatüdrukute eri, kus kokteilisadu ja peoliste kehatemperatuuri teavad peast Kanal 2 säravad ilmatüdrukud Marit Mittal ja Madli Viljar. (VT)

**TÖÖRIISTA
MARKETI**

SÜNNIPÄEV

**12
AASTAT**

KOGU KRAAM

20%

14.-20. SEPTEMBER

TARTU: Ringtee 78
TALLINN: Pärnu mnt. 238,
(Järve keskus)

PAIDE: Tööstuse 26
RAKVERE: Vaala keskus
DARVA: Tallinna mnt 30b

WWW.TÖÖRIISTAMARKET.EE

KAEMUS

David Benioff "Varaste linn"

MARJU LINA
marju.lina@ajaleht.ee

Kui tosina muna hankimisest sõltub elu, teeb igauks kõik, et need munad leida. Ent teise maailmasõja ajal, kui käimas on Leningradi blokaad, on munad eriline luksus. Kui linnas ei hulgu enam kasse ega koeri, ei lenda tuvisid ega leidu isegi raamatuid, sest nende köitmisliimi keetmise järel võis seda tahvliteks vormida ja raamatukogukommi nime all müüa ja süüa, ei sõanda keegi munadest isegi unistada. Verinoored Lev ja Kolja teavad aga paremini kui omaenese nime, et kui nad polkovniku tütre pulmatordi jaoks puuduolevaid mune ei suuda hankida, ootab neid vääramatult surm. Aega käsu täitmiseks on vaid viis päeva.

Ja kui juba tundubki, et igatsetud munad on käeulatuses, puruneb lootus kohutavateks kildudeks: mune müüa lubanud hiiglasekasvu mehe korterist tuleb ummisjalu põgeneda, et poistegi kehad inimrümpade sekka seinale riputatud ei saaks; ime läbi leitud kana osutub kukeks, kes kurbuse ja rõõmu

veidra segu saatel supiks keedetakse ... Ning õudne retk jätkub.

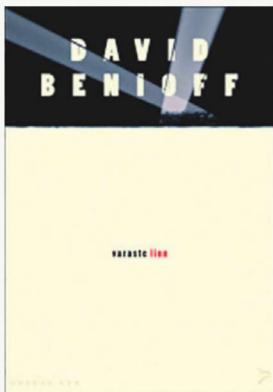
Sel rännakul kohtavad nad jäiseid partisane ja sadistlikke Saksa eriväelasi, näevad reetmist, julmust ja surma. See teekond on pikk kui elu. Ja elu võib olla lühike kui üksainsus juhuslik teekond.

Ei ole kugi tark mõte rääkida sellest, kas poisid said elu tähtsad munad või mitte. Kõnelda võiks ehk hoopis sellest, mis on raamatu peamine mõte. See on sõda, mis laotub luigeja ette ko-

hutavas alastuses ja on hirmsam kõigest, mida võimalik välja mõelda. Ja veel on see sõprus, mis võib kesta küll vaid viis päeva, ent on siiski kirjeldamatult suur ja eluaegne.

Selle loo jutustab oma kirjanikust pojapojale vanaisa, Vene immigrandi Ameerikas.

Ning kui mõelda, et autor kannab David Benioffi ja meeleehtlikult mune otsiv poiss Lev Benjovi nime, siis usun ma, et see lugu juhtus tõepoolest. Sellele mõttele jõudmine on aga sama liigutav kui kohutav.

Ojasaarel pannakse rajamängus mängu rändkarikas

Laupäeval ja pühapäeval on Ojasaare golfplatsil kavas rajamäng, mille võitja saab uhke rändkarika omanikuks.

Golfimängija pronkskuju saab aastaks kaminasimsile sätida mängija, kes rajal täpsimat kätt näitab.

"Võistlus on tavapärasest erinev selles mõttes, et ei mängita summaarse löökide arvu peale, vaid raja võidu peale," selgitas Ojasaare spordiplatsi peremees Jaan Lipsmäe. "Mängitakse üheksa rada. Võisteldakse paaridena, kust võitjana väljub enim radu võitnud mängija. Tavaliselt langeb kaotaja välja ja võitjad kohtuvad omavahel. Väiksema arvu mängijate korral tehakse alagrupid, kus kõik mängivad omavahel läbi," lisas ta ning nentis, et kuna täpset mängijate arvu ei ole veel teada, selgub süsteem kohapeal.

Naistele ja meestele eraldi arvestust ei peeta. (VT)

Teadusteatri liikmed Kevin Varzin (vasakul), õpetaja Agne Jõgis ja Margo Sall demonstreerivad kameeleontee katsi.

Virulased õpivad pärimuskultuuri

Eesti Folkloorinõukogu koolituskeskus korraldab virumaalastele koolituspäeva "Minu kodupaiga pärimuslik jaanipäev" 24. septembril kella 11–16 Lääne-Virumaa keskraamatukogus.

Koolitusele on oodatud pärimushuvilised, õpetajad, käsitöölised, kultuuriringide, -sellide juhid, eestvedajad, külaliskumise edendajad, maaturismi-ettevõtjad.

Rahvusvaheline pärimuspidu Baltica 2016 peetakse jaanipühade ajal 22.–24. juunil 2016. See on pidu peo ajal. Pidutseme suvise pööripäeva auks, kohtuvad eri põlvkonnad, tehakse kõike koos ja päriselt. Suvine pööripäev on valguse püha ja lootuse päev. Pärimuspidu

ARVO MEIKS/VÄLGAMAALEANE

Baltica soovib kaasata kõiki Eesti ajaloolis-kultuurilisi piirkondi ja seal elavaid inimesi.

Koolituste ja eelpeidude kaudu kutsume osalejaid vaimustuma oma paikkonna- ja perepärimusest ning mitte unustama,

et pärimuses elamine on protsess ja eluviis.

Kuivõrd pärimuslikud on meie tänased jaanipäevad? Kuidas tähistada jaaniaega pärimuslikumalt? Mille poolest on eriline Eesti ja just Virumaa aja-

looliste kihelkondade jaanipäeva tähistamine? Koolitusel otsitakse koos vastuseid, võttes appi oma pere ja paikkonna pärimusteadmise.

Kavas on ka Virumaa kihelkondade jaanilaulude praktikum.

Koolitust viivad läbi Ahto Kaasik, Timo Kalmu, regilauluansambel Silmalaine, Kati Taal. Koolitus on osalejatele tasuta. Palutakse ühisele tee- ja kohvilauale võtta kaasa kerget toidupoolist.

Registreerumine ja rohkem infot Ene Lukka-Jegikjan tel 5624 0043 ja 601 5727 või aadressidel ene.lukka-jegikjan@folkloorinoukogu.ee ja www.folkloorinoukogu.ee. (VT)

Kundas tuleb doonoripäev

Ida-Viru keskhagla korraldab 22. septembril kella 10–13 Kunda spordikompleksis doonoripäeva.

Verd andma on oodatud kõik abivalmis inimesed vanuses 18–60 eluaastat. Kaasa tu-

leb võtta isikut tõendav dokument.

Doonor peab kaaluma vähemalt 50 kg, olema terve ja söönud. Peale vereloovutust antakse doonorile tõend ja toiduainete pakk tema enda valikul. (VT)

Kauri kooli kunstiklass alustab täiskasvanute koolitustega

Valik kursustest:
maalimine, joonistamine, nahatöö ja köitmine, moeajalugu, keraamika, siidimaal

Lisainformatsioon ja registreerimine
e-mail: kaurikool@gmail.com, telefon: 59190558

Aitame sinu ideed ellu viia!

RAKVERETEATER

SEPTEMBER

R, 25. 19.00 MAALERMEISTER
22.00 Jazzukohvik

L, 26. 19.00 SINATRAGA KUU PEALE

OKTOOBER

R, 2. 19.00 SINATRAGA KUU PEALE

19.00 SINA MAGA, MINA
PESEN NÕUD **ESIETENDUS**

T, 6. 19.00 SINA MAGA, MINA PESEN NÕUD

K, 7. 12.00 BURATINO
19.00 VIIMASE ÖÖ ÕIGUS

N, 8. 19.00 PÕHJAS

R, 9. 19.00 MAJAHOIDJA
19.00 8 ARMATAVAT NAIST

L, 10. 15.00 ALGUSED

19.00 MAALERMEISTER

T, 13. 19.00 SINA MAGA, MINA PESEN NÕUD

N, 15. 19.00 3 ÖDE

R, 16. 19.00 OSCAR JA ROOSAMAMMA:

KIRJAD JUMALALE

19.00 ARMASTUS TÖÖPOSTIL

22.00 Jazzukohvik

T, 20. 19.00 3 ÖDE

K, 21. 19.00 ALGUSED

N, 22. 19.00 PÕHJAS, järgneb vestlus ca 20.45

19.00 SINATRAGA KUU PEALE

rakvereteater.ee piletimaailm.com 32 95 444

Pinksimängijad asuvad Viru-Nigulas kobedate auhindade nimel kõksima

Homme saab taas avapaugu osalejaterohke ja kopsaka auhinnafondiga traditsiooniline Viru-Nigula lauatenise karikasarja.

XI sarja avavõistlus algab Viru-Nigula spordihoones tund enne keskpäeva. Võistlussari

koosneb tänava seitsmest etapist.

Eelmisel aastal osales sarjas üle 80 mängija. Võistluse kohta on huvi üles näidanud ka mängijad Soomest ning Venemaalt.

Lisainfot saab Eesti Lauatenise Liidu kodulehelt. (VT)

Ettevõtte Vertigo Tantsuõpetus on loodud 2014. aastal eesmärgiga arendada ja edendada Rakvere ning Virumaa piirkonnas tantsukultuuri

ALGAVAD KURSUSED

ALGKURSUS

alates 13. oktoobrist kell 18.00

JÄTKUKURSUS

alates 13. oktoobrist kell 19.30

Igal teisipäeval 10 korda järjest

HIND 50 € inimese kohta

MÜÜGIL KINKEKAARDID

Vaata lisainfot www.vertigo.ee või helista +372 5908 4373

Teadlaste Ööl saab ka külaline eksperimenteerida

Järgmisel reedel alates kella kuuest on Rakvere reaalgümnaasiumi uksed teadushuvilistele valla, sest kätte jõuab salapäraseid lõhnu, maitseid, värve ja valgust täis Teadlaste Öö.

KRISTEL KALJUVEE
kristel.kaljuvee@ajaleht.ee

Sedapuhku ei tehta aga lihtsalt teadusendust, mida publik vaikselt istudes jälgima peab, vaid antakse igale külalisele võimalus iseenda seest hulla teadlane üles leida ning oma käega põnevaid eksperimente teha.

Teadushuvilised saavad ringi vaadata koolimaja kahe korruse peal, selleks tuleb ainult taskusse kaks eurot varuda. Kooli füüsikaõpetaja Laura

Hermi sõnul on külalistel tegemist küll. "Meil on bioloogia, geograafia, füüsika ja keemia töötoad," rääkis ta. "Ja teaduskohvikus teeme keemilisel moel süüa," lubas Herm.

Muu hulgas saavad hobiteadlased läbi mikroskoobi oma DNAd vaadata, kameeleonteed juua ja mikroskoopiliselt kristalle kasvatada. Reaalgümnaasiumi teadusteater Tipp ja Pauk lubab külalistajatele veel teisi saladuslikke, silma petvaid ja vaatamängulisi katseid näidata.

Teadusnädala kulminatsiooniks olev Teadlaste Öö toimub samanimelise festivali raames, mis tuleb tänavu juba kümnendat korda.

Teadusnädalale antakse Rakvere reaalgümnaasiumis ja ka Tamsalu gümnaasiumis stardipauk juba esmaspäeval.

25. septembril uuritakse Kunda tsemendimuseumis Teadlaste Öö raames kopse ja kopsuhaigusi. Politseimuseumis saavad huvilised näha aga kohtuekspertiisi spetsialistide tööd.

KUHU MINNA

ÜRITUS

KATARIINA KELDRIS täna, 19. sept. tantsuõhtu, Prominent. Algas kell 21.

NÄITUS

LÄÄNE-VIRUMAA KESKRAAMATUKOGU I korrusel Arvo Iho fotonäitus "Islam Eestis".

ART CAFÉS Udo Vool – joonistused.

RAKVERE GALERIIS näitus "Arvo Pärt ja meie aed".

KINO

RAKVERE TEATRIKINOS 19.–21. sept. kell 16, 20 "Mehed ja kanad" (1 h 44 min, alla 12 a keelatud), kell 18 "Riskikuller. Täiskäigul edasi" (1 h 36 min, alla 12 a mittesooitatav). Pileti hind 4/3,50 €.

Kiltsis meenutatakse Arno Kasemaad

Pühapäeval toimub Kiltsi lossis kirjaniku ja koorijuhi Arno Kasema saajandale sünniaastapäeva pühendatud mälestusüritus.

Homme kell 14 algaval kontserdil musitseerivad kammerkoor Solare, Rakke naiskoor, ansambel HaLe MaJa, segakoor Helin ja saksofonist Olavi Kasemaa.

Kontserdile järgnevad meenutused, millest osa kõlavad lindilt, aga on ka kohapeal kõnelejad. Samuti on avatud näitus Arno Kasemaast.

Arno Kasemaa (10. septem-

ber 1915 – 18. märts 1999) sündis Karepal. Kasemaa dirigenditöö algas 1938. aasta veebruaris, mil ta asutas Karepa noorte meeste ansambli, hiljem juhtis ta mitut koori.

1962. aastal asus Kasemaa elama Kiltsi ning tööle sealse kooli ajaloo-, geograafia- ja laulimiseõpetajana.

Aastakümneid edendas ta sealtkandi kultuurielu: juhatas laulukoori, oli mitme menüüroo koostajaks, geograafia- ja laulimiseõpetajana. Aastakümneid edendas ta sealtkandi kultuurielu: juhatas laulukoori, oli mitme menüüroo koostajaks, geograafia- ja laulimiseõpetajana.

Vertiigo Tantsuõpetus ootab tantsupisikuga nakatunuid

KRISTI EHRICH
kristi.ehrich@ajaleht.ee

13. oktoobril alustab oma hooaega tantsustuudio Vertiigo Tantsuõpetus ja ootab huvilisi nii alg- kui ka jätkukursusele.

"Jätkukursusele on oodatud nii eelmise aasta algkursusel kui ka kõik teised kogenumad tantsuhuvilised, kes soovivad enda tantsuoskust parandada," julgustas tantsustuudio eestvedaja Timo Alavere trenni tulema.

Kõige suuremat huvi on treeneri sõnul tuntud ikka algkursuse vastu, sest see on esimene samm tantsuoskuse kujundamisel. "Ilma põhisammu deta on keeruline teistest kursustest osa võtta," märkis Alavere.

Virulasi nimetas ta suurteks tantsuhuvilisteks. Eelmisel aastal täitunud algkursused kenasti ja ka trennis käidi kohusetundlikult.

"Paljudel läänevirukatel on tegelikult algteadmised tantsuammude seadmise kohta juba enne kursustele tulemist olemas

ning tase tundides on üle keskmise. Samuti leiab Rakverest tantsurühmi, kes on omal algatusel koos käinud juba aastaid ja kes vajavad nüüd aeg-ajalt tantsuõpetaja nõuandeid," kõneles Alavere.

Vertiigo Tantsuõpetus õpetab seltskonna- ja hobitantse ning annab eritunde. Lisaks õpetatakse pulmatantse. Möödunud suvekuud töidki tantsusaali palju pruutpaare, kellele valmistab enim muret pulmas tantsitav avatants, mis on kombineeritud pruutpaarile tantsimiseks.

Tantsutreeneri sõnul ei erine pulmatantsude sammud tantsukursustel õpetatavatest. Õpetaja saab lihtsalt aidata pruutpaaril valitud muusikale sobilikud sammud seada. Või vastupidi – leida valitud sammuks õige muusika.

"Oluline on tantsupaari oskuste, valitud muusika ning paari soovide ühildamine. Kindlasti arvestatakse ka pulmariitustest ja näiteks elavast muusikast tulenevate eritingimustega, millele tavakursustel nii suurt

ERAKOGU

tähelepanu ei pöörata," selgitas Timo Alavere.

Vertiigo Tantsuõpetuse loomisega soovis selle eestvedaja arendada tantsukultuuri Virumaal. Roelast pärit noormees on Revalia tantsukooli sildi all kursusi varemgi andnud. Samuti on tema ema Tiina Alavere eestvedamisel korraldatud tantsukursusi ja lastele mõeldud tantsutunde.

Praegu on Timo Alavere pühendunud seltskonnatantsude õpetamisele ja laste algõpetusega veel ei alusta.

Lisaks Rakverele on Vertiigo Tantsuõpetus tunde andnud ka Kadriinas ja Haljalas.

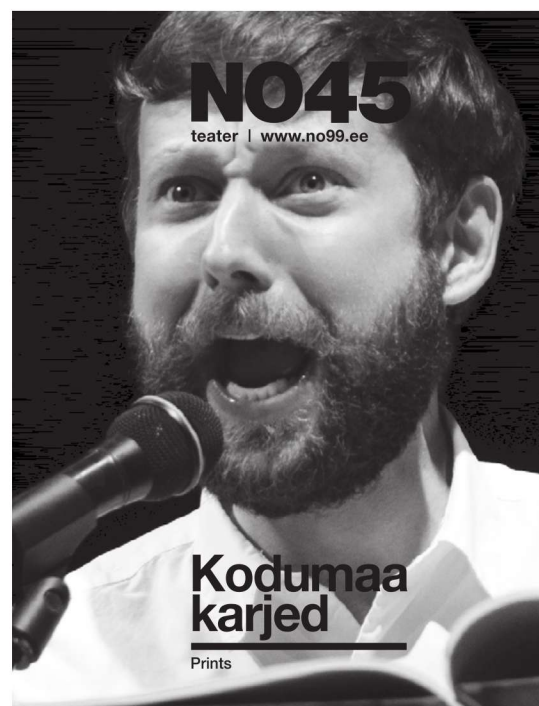
Muusikapäeval on palju kontserte

Muusikapäeval, 1. oktoobril toimub üle Eesti enam kui 200 tasuta kontserti. Muusikapäeva kontserdid on keskmiselt 30 minutit pikad ning toimuvad päevasel ajal. Avalikel kontsertidel astuvad Rakvere reaalgümnaasiumis ja Kunda ühisgümnaasiumi galeriis üles Heli Veskus

(sopran) ja Jaanika Rand-Sirp (klaver). Kadriina huvikeskuse saalis ja Väike-Maarja seltsimajas toimub kontsert "Helisev muusika", kus esinevad Kadriina kunstidekooli ja Väike-Maarja muusikakooli õpilased.

Kadriina keskkoolis ja Rakvere teatrikohvikus annavad kont-

serdi Kristjan-Jaanek Mölder ja Eva Jelenskaja. Rakvere linnavalitsuses võib nautida Virumaa noorteorkestri esinemist, Krooni Selveris kuulata kammerkoori Solare, Rakvere muusikakoolis astuvad õpilased ja õpetajad üles kontserdiga "Muusikast võlutud". (VT)

Teater NO99 monoetendus
"Kodumaa karjed"
Laval Jaak Prints.

Jaak Printsi soololavastus on emotsionaalne ja vaimukas kokkuvõtte häälest, millest moodustub nüüdisaegne Eesti inimene. See on skisofreeniline Eesti. Korruga kõlavad sõim ja joovastumine. Karjatused ja hüüded. Rõõm ja kurbus.

Etendus Tapa Kultuurikojas
17. septembril, Narva kultuurimajas
Rugodiv 22. septembril.
Piletid Piletilevist, Piletimaailmast ja kohapeal.

VIKING WINDOW
PAIDE-TÜRI
RAHVAJOOKS

4. oktoobril 2015

Linnajooksude viimane etapp. Ole kohal!

www.rahvajooks.ee

Nädala kaja

Virumaa Teataja

ANU VIITA-NEUHAUS
toimetaja

Kuidagi ebameeldivalt, vabandust, totralt on kõlanud valitsejate selgitused selliste otsuste ja olukordade kohta.

Reaalsuse peidus pool

Mäng, kus kätega katad silmad ja sind poleks nagu olemas, on üks mu lemmikuid. Selles on midagi lummavat ja nii ma mõnikord lähengi ära, kas või hetkeks. Olen mujal, ei kuule ega näe. Korraaks.

Harrastan mõnikord seda asendustegevust, aga viimasel ajal olen olnud kohal. Paraku tundub mulle, et mõned meist, kõrgem võim, seda ei ole. Juba pikemat aega. Nonstop.

Põllumeeste mäss Toompeal, kuluhüvitise hülgsumma, lahkuvate eksministrite ja riigikogulaste päris ellu naasmise tasu, Tallinna-Sadam-võttis-ei-võtnud-saaga. Hallo, kosmos!

Auväärse presidendi Toomas Hendrik Ilvese nädala alguses riigikogu avaistungil öeldu kõnetas. Vägaagi.

“Tehkem Eesti uuemaks. Võtkem ette tõsised tööd ja visakem kõrvale asendustegevused.” Tundub ju tõesti, et sündmustel jalus lohisemine pole meil erand, vaid reegel.

Hädad ja otsuste mõju tabavad meie valitsejaid ootamatult nagu esimene lumi. Kus siis ollakse, pilvedes või maa peal?

Õelge mulle, mille kurjami pärast on vaja välja

vahetada minister, kes on ametis olnud pool aastat, kellele on teema enam-vähem selgeks tehtud, palgatud nõunikud, ja siis virutatakse ta rahapata-kaga üle parda, et tuua asemel uus ja ... samasugune. Veider, kas pole?

Kuidas on võimalik silmaga pilgutamata liisida pirakat autot, mis neelab kuus 500 euro eest küüst, või pidada 420eurone kohvipaus valijatega? Kas nullid on seal Toompea nõlva peal valesi?

Ja siinsamas vallimäe linnas mõtlen isekalt, et mis see siis ära ei ole, et lasteaias kohatasu tõuseb 12 eurot. Ainult! Hetk hiljem, ülekannet tehes, arutlen, et kuidagi ebauus on küsida järsku rohkem raha koha eest lasteaias, mis on veel asenduspinnal.

Kuidagi ebameeldivalt, vabandust, totralt on kõlanud valitsejate selgitused selliste otsuste ja olukordade kohta. Ära on hakanud tüütama need laustotrad põhjendused. Kus on avaliksektorlaste arvates selliste otsuste, asjaolude laiem mõte ja mõju? Mõelgem hetkeks üksikemast, kellel on kolm last, või täis elujõus mehest, kes peab üleväl oma haiget naist ning otsib juba pikemat aega tööd.

Kas pole need liiga päris ja tõelised, reaalse inimeste lood, et sulgeda lihtsalt silmad ja takka-pihta kõrvadki?

Külalood

Litsid mehed need põllumehed!

Tsiteerin klassikat: “Litsid mehed need Vargamäe omad,” ütles kõrtsmik ja laskis hammaste vahelt lirtsi üle leti pörandale, ärplejate jalge ette ...”

Kultusromaan “Tõde ja õigus”, peatükk XX. Meenutagem: kõrtsileiti ees käis Andrese ja Pearu ärplemine, millest polnudki aru saada, kas tegemist oli ikka kõhmlusega tõe ja õiguse nimel. Või käis lihtsalt suuremat sorti ärapanemine.

Litside meeste sõna või sõnum jooksis mõnelgi läbi aju või üle huulte läinud nädalgi, mil põllumehed oma traktoritega Toompead ründasid. Et mis paganama kammaijaa ja kamarajura see nüüd käib? Kas on sel mässu moodi asjandusel tegelikku põhjust ka või on tegemist püüdega kellelegi ära panna? Olen tänaseks kogenud, et umbes nii mõtlesid Toompea traktorimüütingu järel nii lihtsad külamehed kui ka linnasaksad, suisa vurledest rääkimata. Ses mõteluses ja põllumeeste l-tähega ristimises oli ühtaegu nii arusaamatust kui kadedust.

Arusaamatus oli asja sees sellepärast, et enamik põllumeeste protesti pealtvaatajaid ei saa enesele kuidagi lubada neid hiigelsuuri traktorimurakaid, mis kõigist Eesti otsadest kohale olid sõitnud.

Enamiku pealtvaatajate, keskmise palga saajate, jaoks tähendaks ühe sellise masina hind umbes saja kuu ehk kaheksa aasta pikust tööd sentigi mujale panemata ... Ja kui siis tulevadki hiigeltaktoritel põllumehed, rääkides, kui vaesed ja sügaval pankrotis nad on, ei pruugi avalikkus sellest sugugi aru saada. Rääkimata nõudest aina suurematele toetustele, millest enamik rahvast ei oska unistadagi.

Et sel taustal põllumeest l-tähega meheks ei peetaks, on vaja enam, hoopis enam selgitustööd, oma rahakotiraudade avalikku vala kiskumist, oma antud vekslite igaihele näidata toomist, et sõnum ja tõde päralt jõuaksid.

Olles piimakarjanduses või seapidamises silmini sees, võib olla mõistetav jutt igakuisest 10 000 euro suurusest kahjumist. Aga lihtrahvale, kelle jaoks on juba tuhande euroga miinuses olemine probleemiks, jääb see jutt arusaamatuks teateks Marsilt või Siiriuselt.

Teine tegur, mis takistas põllumeeste sõnumi päralt jõudmist, oli aga lihtlabane kadedus. Kadedaks ajas arvustajaid see, et põllumehed eesotsas väsimatu Jaan Sõrraga on vahest ainukene ühiskonnakiht, kes jõuab, suudab ja oskab jõuliselt oma mõtteid väljendada, korralikke proteste korraldada. Ei ole säärast pauerit suutnud näidata ei pedagogid ega tohtrid, muudest ametimeestest rääkimata.

Sel aal, kui teised muudkui arutavad, kas ikka teha midagi või mitte, võtavad põldurid lihtsalt kätte ja teevad ära. Ning see ongi maailmatuma vägev, aga kadedaks ajav värk. Seega põllumehed, ärge olge litsid mehed, kelle peale peaks kõrtsmik sülitama. Rääkige ja selgitage hoopis enam, alustades kas või täna kas või oma külast. Tuleb oma asjad korraldada nii ja sõnum sättida selline, et iga viimane kui tegelane, kel käed veidike negi mullased, teid toetaks. Et ta teaks täpselt, kui hästi või halvasti teil läheb. Siis on homme hüüatus selgem ja toetajaskond suurem.

Rein, see Kadrina Sikk

Selles on küsimus

GRETE KÄRDI
klienditeenindajaALAR ALBRECHT
kokk

Pagulaste teema ajab mind üsna ärevaks, aga mis puudutab riigipiire, siis sulgemine mulle ei meeldi. Eriti kuna töotan kohas, kus ületan riigipiiri iga päev. Võiks selle probleemi kuidagi muudmoodi lahendada.

Mind ei ole üldiselt kerge hirmutada. Ma ei tunne, et peaksin oma kodulinnas midagi kartma. Purjus inimesi oli eelmisel sajandil ja on ka järgmisel. Minu silmis ei ole selles asjas maailmas midagi muutunud.

Telekas käib mul kodus iga päev ja rohkem taustaks. Hommikuti vaatan “Terevisiooni”, õhtuti uudiseid ja mõnda Eesti sarja või saadet. Näiteks “Viimast võmmi” ja “Pilvede all”.

1
Mida arvate sellest, et seoses põgenikega on Schengeni süsteem ohus ja riigid hakkavad piire kinni panema?

2
Kui turvaliselt tunnete ennast igapäevaelus?

3
Millist on lemmik-teleasaated?

Pole nagu väga tähelepanu pööranud sellele asjale. Aga arvan, et see kõik on üle paisutatud. Minu meelest on täitsa õige, et hakkavad piire kinni panema. Mõnedes riikides on põgenikke juba meeletult palju.

Sellist olukorda pole õnneks olnud, kus ma ennast ebaturvaliselt tunnen, siiani on kõik korras olnud. Vahel autoga sõites on alateadvuslik hirm, et äkki mingi purjus inimene sõidab lihtsalt vastu ja põrutab otsa.

Telekat vaatan hästi harva, ainult nii palju, et töölt koju minnes lähen ja vaatan mõne seriaali osa järele. “Kättemaksukontori” ja “Padjaklubi” näiteks.

Sähvatus: LÕIMUMISVALSS

Kuigi eelmisel hooajal Rakvere Tarva korduvalt võidule vedanud Brandis Raley-Ross mängib algaval hooajal BC Kalev/Cramos, oli tema ja Tarva peatreeneri Andres Sõbra kohtumine hooajaajal treeningmängul äärmiselt soe ja sõbralik.

MARIANNE LOORENTS

Mesi

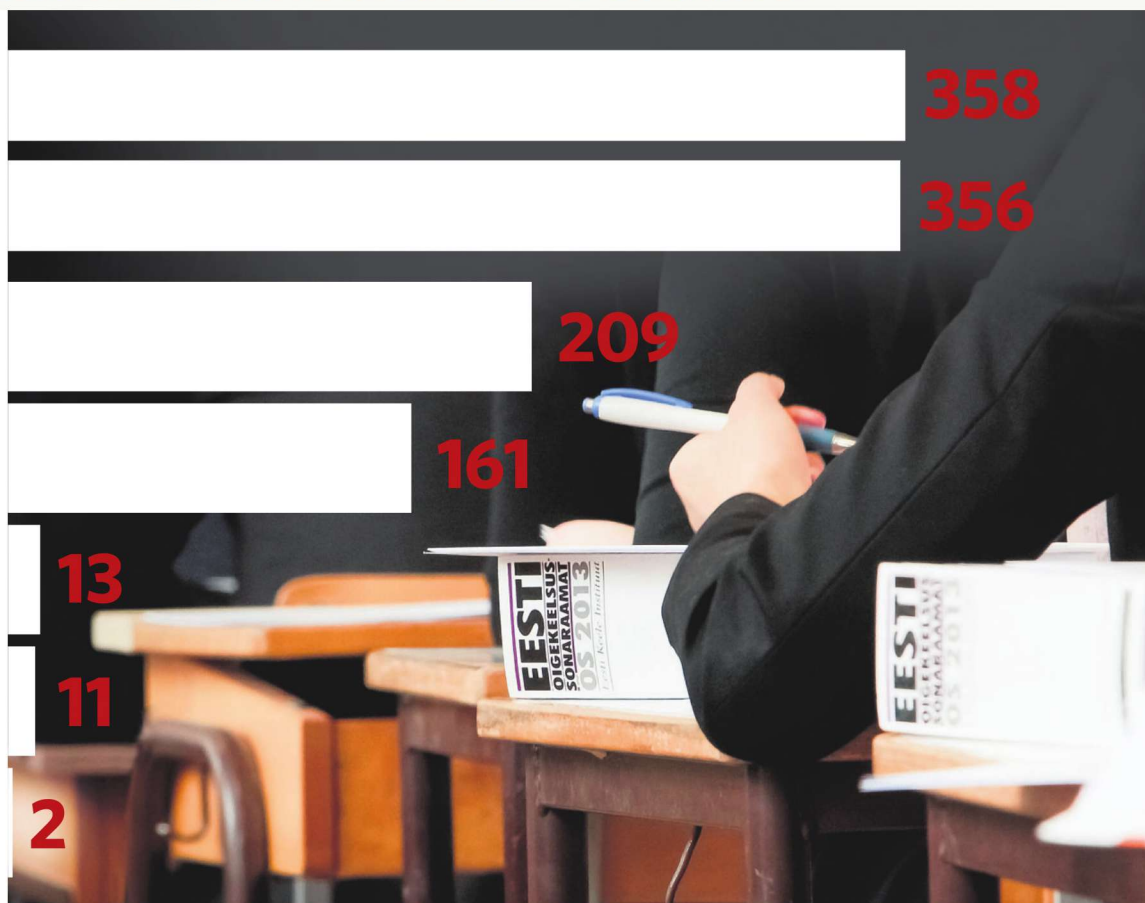
- Oleg Gross kasutas turuolukorda ning ostis soodsalt Kõpsta seafarmi, päästes sellega ühe tootmisüksuse.
- Tänavu on väga hea tera- ja puuviljade saak.
- Maadlusneiu Epp Mäe tuli maailma kolmandaks.

Tõrv

- Murelikud põllumehed kogunesid traktoritega Toompeale, kuid traktori kõrval uhkeldasid rahvasaadikud oma kallite autodega.
- Suurte riietega kauplev pisipood jäi hambu Ameerika tööstushiule McDonald's, sest kasutas ka burgerina tuntud nimetust Big Mac.

RIIGIEKSAMITE SOORITAJAD LÄÄNE-VIRUMAAL

Inglise keel
Eesti keel
Lai matemaatika
Kitsas matemaatika
Eesti keel teise keelena
Vene keel
Saksa keel

ANTS LIIGUS/PÄRNU POSTIMEES

Riigieksamite tulemused hõiskama ei pane

Lääne-Virumaal tänavu riigieksameid sooritanute tase jääb Eesti keskmisele veidi alla, kõige parem oli olukord eesti keeles võõrkeelena ja ka inglise keeles.

ANDRES PULVER
andres.pulver@ajaleht.ee

Just inglise keele eksamit sooritatigi kõige rohkem – statsionaarses ja mittestatsionaarses õppes oli eksami tegijaid kokku 358. Kui Eestis keskmiselt jäi eksami sooritanutest tase meta 18%, B1 taseme saavutas 30% ja B2 taseme 47% õpilastest, siis Lääne-Virumaal olid vastavad näitajad 20%, 31% ja 48%.

Paraku ei olnud Lääne-Virumaa koolides õpilasi, kes oleksid sooritanud eksami kõrgematele tasemetele ehk C1 ja C2.

Koolidest oli kõige edukam Kadrina keskkool, kus tasemeta jäi 13%, B1 taseme saavutas 8% ja B2 taseme koguni 79% eksami sooritanutest. Kõige kehvemini läks aga Rakke gümnaasiumil – kuuest eksami sooritanust viis jäid tasemeta ja vaid üks saavutas B2 taseme.

Eesti keele riigieksami keskmine hinne oli Lääne-Virumaal 62,7 punkti, Eestis keskmiselt 64,7 punkti. Kõige kõrgem keskmine hinne maakonnas oli Vinni-Pajusti gümnaasiumil – 72,6%, kõige madalam aga Rakvere eragümnaasiumil – vaid 47,4%.

Eesti keele riigieksamit tehti kõige paremini Tallinna prantsuse lütseumis, kus keskmiseks hindeks kujunes 84,1 punkti.

Matemaatika laia riigieksamit tehti kitsast rohkem ja selle tase oli tugevam. Laia matemaatika riigieksami keskmine tulemus oli maakonnas 46,3 punkti (Eestis 52,3) ja kitsal 34,9 punkti (Eestis 41,9).

Laia matemaatika riigieksamil olid kõige tublimad Kadrina keskkooli lõpetajad, kelle keskmine tulemus oli 65,3 punkti, kõige kehvemini läks Väike-Maarja (34,2) ja Tapa (34,7) gümnaasiumi lõpetajatel.

Kitsa matemaatika eksami sooritasid Lääne-Virumaal kõige edukamalt Rakke gümnaasiumi lõpetajad, kes said keskmiseks tulemuseks 53,6 punkti.

Ti. Tapa gümnaasiumis oli keskmine aga vaid 21,8 punkti.

Eestis oli nii laia kui kitsa matemaatika riigieksamil edukaim Narva keeltelütseum – keskmine tulemus vastavalt 88,3 ja 84,8 punkti.

Ainus riigieksam, kus Lääne-Virumaa lõpetajate keskmine oli Eesti keskmisest parem, oli eesti keel teise keelena. Eksamit tegi maakonnas 13 inimest, kes said keskmiseks tulemuseks 86,5 punkti. Eesti keskmine oli 76,0 punkti.

Vene keele riigieksamit te

gi Lääne-Virumaal 11 õpilast – kolm Kundas, neli Rakvere eragümnaasiumis ja neli reaalgümnaasiumis. Seitse neist saavutasid B1 taseme ja neli B2 taseme.

Saksa keele riigieksami sooritas kaks õpilast Vinni-Pajusti gümnaasiumis. Üks neist sai B1 ja teine B2 taseme.

Täieliku ülevaate riigieksamite tulemustest Lääne-Virumaa koolides leiab Virumaa Teataja veebiversioonist www.virumaateataja.ee.

Kadrina keskkool on edetabelis Lääne-Viru koolidest parim

Postimees koostas riigieksamite tulemuste põhjal koolide edetabeli, võttes arvesse eesti keele, laia matemaatika ja inglise keele eksami tulemused.

Meie koolidest on edetabelis kõrgeimal, 25. kohal Kadrina keskkool. Vinni-Pajusti gümnaasium on 35. kohal, Rakvere reaalgümnaasium 47. kohal,

Rakvere gümnaasium 67. kohal, Kunda ühisgümnaasium 72. kohal, Tamsalu gümnaasium 92. kohal, Haljala gümnaasium 101. kohal, Tapa gümnaasium 122. kohal ja Väike-Maarja gümnaasium 123. kohal.

Kokku on Postimehe edetabelis 145 kooli. (VT)

Tapa vald ootab ka seekord elanikke osalema eelarve koostamisel

Tapa vald investeerib järgmisel aastal 15 000 eurot kaasa eelarve põhimõttel ehk seda summat kasutatakse rahva pakutud idee teoks tegemiseks.

Ideid saab vallavalitsusele esitada igauks ajavahemikul 19. – 30. oktoober. Neid analüüsib ja hindab kõigepealt vallavalitsuse teenistujatest koosnev komisjon, kes sõelub välja need ettepanekud, mis ületavad ilmselgelt eelarvet või ei ole muul põhjusel realiseeritavad. Ülejäänud ideed pannakse detsembris rahvahääletusele. Teoks tehtav idee selgub veel aastal.

Esimest korda kasutas Tapa vald kaasa eelarve põhimõtet tänavu, kui rahva

pakutud ettepaneku ellurakendamiseks arvestati 10 000 eurot.

Vallavanem Alari Kirt ütles, et inimesed mõtlesid aktiivselt kaasa ning paljud pakutud ideed olid vajalikud ja realiseeritavad. “Nägime, et 10 000 eurot on liiga väike summa,” ütles vallavanem. Rahvahääletuse võitis siis idee rajada Lehtse külaplats ja tööd selleks lõpevad sügisel.

Arvestati ka teisi inimeste välja käidud mõtteid, leiti muid vahendeid ning nii remonditakse Jäneda lossi esimene korrus, paigaldatakse välitrenaažöörid Tapa linnaaastadionile ning sisustatakse Moe külakeskuses jõusaal. (VT)

Rägavere vald otsib uut töötajat

Rägavere vald otsib uut sotsiaaltöötajat, kuna praegune asub teisele ametikohale, mis pakub talle rohkem väljakutseid.

Vallavanem Virgo Koppel sõnas, et uus sotsiaaltöötaja soovitakse leida septembri lõpuks, et praegune töötaja saaks ametisse asuvale veel näpunäiteid jagada. 10. oktoobrist peaks uus sotsiaaltöötaja juba iseseisvalt toimetama hakkama.

“Varasematel konkurssidel on kandideerijaid olnud, loodan, et ka sel korral töötaja otsimine õnnestub,” rääkis Koppel.

Konkurss lõpeb 28. septembril. (VT)

Laekvere rahvamaja keldrisse kavandatakse lasketiiru

Kaitseliidu Viru maleva Laekvere rühm on tulnud välja ideega rajada sealse rahvamaja keldrisse lasketiiru, kus saaksid harjutada teisedki huvilised.

“Teema on arutusel olnud,” ütles Laekvere vallavanem Aarne Laas.

Laasi sõnul saab loa ruumide lasketiiruna kasutamiseks andmise üle otsustada siis, kui esitatakse kirjalik taotlus.

“Kindlasti kaalume seda mõtet, kuid peame läbi rääkima rahvamaja töötajatega, et leida kõiki rahuldav variant,” märkis vallavanem. (VT)

Ülikool arutas maadevahetust Käsmus

Vihula valla esindajad kohtusid kolmapäeval Tartu ülikooli esindajatega, et arutada maatükkide vahetamist seoses Käsmu Majaka sadama detailplaneeringuga.

Nimelt kuulub sadamaala vallale, aga sadamasse sisseõidu jaoks tarvilik nurk jääb ülikooli maa peale.

Vihula vallavanem Annes Naan ütles, et kohtumine toimus konstruktiivselt õhkkonnas, kuid lihtsaid lahendusi kindlasti ei ole.

“Tartu ülikooli esindajad ütlesid, et me teeksime neile oma ettepanekud. Kogu

MEELIS MEILBAUM

maad ei tahaks nad meile anda, aga saavad aru, et juurdepääsuteed sadamale on vaja,” kõneles Naan.

Ettepanekuid pole Naani sõnul seni tehtud seepärast, et vald polnud kindel, kas ülikool on üldse nõus sel teemal arutlema. Nüüd on see teadmine olemas. (VT)

Tule külla!

PZU Kindlustuse mugav Jõhvi kontor ootab sind!

Keskväljak 4, 41531 Jõhvi
Tel. +372 5648 1001
E-mail: info@pzu.ee

Tutvu kindlustustingimustega www.pzu.ee ja vajadusel pea nõu telefonil 1526. Kindlustusteenuse pakkuja on PZU Kindlustus.

30+ 30pluss
LAE TASUTA LOE TASUTA

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google play

ÕIGE AUTO SAKSAMAALT

Kvaliteet garanteeritud

Septembris tellitud auto toome Sulle ise koju!

tellimine@amserv.ee
telefon 650 2129
mobile.amserv.ee

Tarvanpää läheb JUUBELILE vastu uue kunstilise juhiga

Sügiseti puhuvad ikka uued tuuled ning sel aastal on need Tarvanpää Seltsi kandnud uue kunstilise juhi, noore inseneri Tiiu Mürki, kelle käe all 70 aasta juubelile vastu minnakse. Tegelikult hakkas noor naine Rakvere rahvatantsijaid juhendama juba pool aastat tagasi, kui senine juht Mall Järvela perelisa sai.

Tiiu Mürk on tantsuga tegelenud lapsest saadik, nüüd annab ta oma noore elu jooksul kogutud teadmisi ja kogemusi edasi nii väikestele kui suurtele rahvatantsijatele.

MARIANNE LOORENTS

TARVANPÄÄ SELTSI TÄNAVUSE HOOAJA MOTO: Tantsimine on kõikidest kunstidest kõige ülevam, kõige liikuvam, kõige kaunim, sest see pole pelgalt elu tõlgendus – see on elu ise. (H. Ellis)

Swedbank
Et Eesti elu edeneks!

Swedbank otsib kõige erilisemat aedvilja

Too oma hiigelsuur või naljaka kujuga aiasaadus Swedbanki Rakvere kontorisse. Ükskõik, kas selleks on pirakas kõrvits või kuulsust meenutav kartul.

21.09-02.10 saate tuua vahvaid aiasaadusi kõige omapärasema aedvilja konkursile. Kogutud aedvilju eksponeeritakse oktoobri lõpuni. Pärast seda valib žürii välja parimad. Võitjaid ootavad vahvad üllatused. Peaaühinnaks on Swedbanki sügisene piknikukorv.

TEELE ÜPRUS
teele.yprus@ajaleht.ee

Et pisipere kõrvalt on keerule iga päev pealinast Rakverre sõita, langetas Järvela otsuse. Uueks juhiks sai Tamsalust pärit Tiiu Mürk.

“Otsus ei tulnud üleöö, protsess oli pikk ja seebitamist palju,” rääkis Mürk naljatledes. Nüüd on otsus aga vastu võetud ning noor naine ühe kohustuse võrra rikkam. Nimelt teenib ta igapäevaleiba hoopis Tallinna tehnikaukoolis insenerina. “Olen väga tänulik, et mulle on töö juurest antud võimalus õhtuti trenne andmas käia,” ütles noor tantsujuht, kes palgal kolmveerand kohaga.

Kui Lääne-Virumaal leiduks selline töö, tuleks Mürk ilmselt siiakanti, sest ta on siit pärit ning kant on talle südamelähedane. “Aga eks aeg näitab. Südamel olen ju tantsule andnud, seda ma ei jäta, seetõttu teengi kompromissi, et teen nii erialatööd kui tantsujuhtimist,” sõnas noor naine, kes lisaks inseneriharidusele on omandanud ka tantsujuhi teadmised.

“Tiiu on aastaid tagasi veidi aega Tarvanpääs tantsinud, nii et oleme juba mõnda aega tuttavad. Temas on seda sädet ja hinge. Ja mis peamine, ta saab end siin teostada – see ongi väikelinna võlu, et ei pea kellegagi konkureerima,” rääkis Tarvanpää kauaaegne juht Maie Orav. Tarvanpää on tema elutöö ning ta ei taha, et pärast tema lõpetamist vajuks kõik unustusehõlma – asjad peavad ikka edasi minema.

Aga see ei tähenda, et Orav end täielikult taandaks. Mentori ja treenerina tegutseb ta ikka edasi, lisaks temale on Tarvanpääs treeneriteks ka Maie Karus

ja Liis Otstavel. Ka aitab Orav Mürkil sisse elada. “Ansambli juhtimine on nagu suure peo lavastamine – kõik lülid peavad töötama,” ütles Orav.

Mürk on rahul, et tantsuansambliil on korralik juhatus ja tugevad taustajõud, nii on ka temal kindlam tegutseda.

Varasemalt juhtis ta veel mitut tantsukollektiivi, kuid tänavu on tulnud otsuseid langetada. Mõnede kollektiividega jätkab ta osalise koormusega ning on võtnud abilisi, mõnedest tuleb aga loobuda. “Valikuid peab tegema, igale poole ei jõua,” lausus Mürk.

Praegu on noorel tantsujuhil sisseelamise aeg, mil inimesi tundma õppida ja ansambli haldusega tutvuda. “Olin Tarvanpääs kuus aastat tagasi ühe hooaja. Inimesed on ju vahepeal muutunud. Kui sisseelamisperiood läbi, on kergem edasi minna,” sõnas ta.

Et tänavusel hooajal täitub Tarvanpää 70. tegutsemisaasta, on eelolev aasta eriline. 7. mail tähistavad tantsijad seda suure kontserdiga. Praegu ei ole lavastus veel lõplikult paigas, kuid sellega soovitakse tagasi vaadata, samas aga ka mitte olevikku unustada. Lavale tuuakse kindlasti paar 70 aasta vanust tantsu ning oma osa saavad kõik Tarvanpää juhtinud naised ja nende looming.

Maie Orav tähistab koos Tarvanpääga ka enda juubelit ning seoses sellega toimub iga viie aasta tagant tema tantsude võistutantsimine. Tänavu leiab see aset aprillikuus Haapsalus.

Aga kogenud tantsupedaagoogi pojal on veel üks hullumeelne mõte – korraldada suvehakul üleestiline Orava tantsude tantsupidu. Sobivat toi-

mumiskohta veel otsitakse, sest pidu peab toimuma vabas õhus ja ebatavalises kohas. “Eestis ei ole kunagi toimunud ühe tantsulooja tantsude pidu. Luhti Ülo vist ütles mulle 20 aastat tagasi, et sa Maie oled vist ainus, kelle tantsudest võiks tantsu teha,” rääkis Orav, naer silmis.

Ka Tiiu Mürk soovib tantsu luua, kuigi on veel selle teekonna alguses. “Eks ma vaikselt ikka olen teinud. Selle kohta räägitakse, et kümme tükki teed, üks kõlbab. Ma olen praegu selle kümne juures. Kunagi ei tea, mitmes kõlbab,” ütles ta. Orav julgustas kõrvalt, et see ongi harjutamise asi.

Tantsuga on Mürk aga kokku puutunud juba lapsest saadik. Tema ema oli Tamsalus iluvõimlemistreener, edasi jõudis ta Ülle Feršeli juurde tantsima, siis Maie Orava käe alla ning ülikooli minnes astus tantsuansambliisse Kuljus. Eelmisel aastal lõi ta kaasa Märt Agu juhendamisel Uppsis ja nüüd on tagasi Tarvanpää juures. “Mitme õpetaja käe all tantsimine on tema tarkuse aluseks,” lausus Orav.

70. hooajale läheb Tarvanpää vastu üheksa rühmaga. Mudilased kogunevad teispäeviti, 1.-2. klassi lapsed esmaspäeviti ja kolmapäeviti, 3.-5. klassi lapsed teispäeviti ja neljapäeviti, samuti 6.-8. klasside tantsijad. Gümnaasiuminoored ja põhirühma liikmed tantsivad esmaspäeviti ja kolmapäeviti, segarühm neljapäeviti ja Tarva Tammed teispäeviti. Vilistlaskoguneb nädalavahetustel. Nii et kui paksud sügelema hakkasid, siis teadke, et Tarvanpää ootab enda ridadesse ikka uusi inimesi.

Koolinoored ANDSID euroalustele uue elu

Haljala gümnaasiumi pikad koridorid näivad nüüd senisest sõbralikumad, sest usinad koolilapsed meisterdasid keskkonna- ja taaskasutusnädala jooksul euroalustest ja riidejääkidest vahvaid mööbliesemeid.

KRISTEL KALJUVEE
kristel.kaljuvee@ajaleht.ee

Mõtete kogumiseks ja ideede koondamiseks oli õpilastel aega terve suvi, sest projektinädala "Vanast uus" toimumine oli teada juba kevadel. Loominguliselt anti lastele täiesti vabad käed. Ja tõepoolest – ehitati raamaturiiuleid, mõnusaid diivaneid, pisikesi kohvilaudu, toole, pinke ja isegi lillekaste. Seda loomulikult õpetajate ja juhendajate valvsa pilgu all.

Põhiline töö oli euroaluste mööbliekolblikuks töötlemine ehk lihvimine, peitsimine, lõikamine, värvimine, mille võtsid galantselt enda kanda poisid. Tüdrukute pärusmaaks oli aga mööblitükkidele mõnusa koduse ilme andmine – nemad õmblesid valmis padjakat-

ted ja täitsid diivani- ja toolipadjad pehme vatiga.

Viies klass tegi endale mõnusaks äraolemiseks koridorisoppi lausa mugava ruumika sohva ja suure diivani-lauaga olesklemisnurga. "Me juba katsetasime, mahume diivanile terve klassiga ära," rääkis viiendik Heleri asjalikult.

Kuid lapsed ei mõelnud mööblit tehes teps mitte ainult iseenda peale. "Bussilapsed ja pikapäevärühma õpilased saavad siin puhata või õppida, kui nad kojuminekut ootavad," lisas Heleri klassivend Marko.

Kuigi lapsed tegid projektitööd omast vabast ajast, ütlesid nad kui ühest suust, et väsimust see küll ei tekitanud. "See oli just palju põnevam kui tavaliselt koolis," märkis Marko. Te-

Viendikud Heleri (vasakul), Karl-Johannes ja Marko tervitasid oma olesklemisnurga esimesi uudistajaid koogi ja kommiga.

MARIANNE LORENTS

ma sõber ja klassikaaslane Karl-Johannes avaldas arvamust, et niisuguseid projekte võiks rohkem olla. "See oli esimene mitmepäevane projekt meie koolis," ütles ta.

Ehitus- ja õmblustöö on üks asi. Kuna aga tänapäeval on kõigile teada ka tooteesitlus olulisus, tegeles osa klassist just sellega. Usinad plakatitegijad

kleepisid kooliseintele tööd tutvustavaid postreid, blogijad aga dokumenteerisid kogu protsessi.

Idee niisugune aktsioon korraldada sai projektijuht ja kooli haridustehnoloog Maris Maripu Tallinna ülikooli tulevikukooli ideid tutvustavalt kursuselt. "Käisime Hollandi koolidega tutvumas, seal oli euroalustest igasuguseid asju

tehtud. Ma mõtlesin kohe, et miks meie ei võiks midagi sarnast teha," rääkis Maripu.

Direktor Inge Laivi sõnul peavad kõik koolid hakkama mõtlema õppepraktilisemaks ja elulisemaks muutmisele.

"Kooliõpik ununeb, kätega tehtu jääb meelde," lisas ta.

Kaasamine ja sekkumine aitab luua turvalise maailma

ANU VIITA-NEUHAUS
anu.viita-neuhaus@ajaleht.ee

Lapsele meeldivad vanaema juures olevad kõrvaklapid, ta on nendega ringi uidanud kogu pärastlõuna. Kui on aeg ära minna, tahab ta need loomulikult endaga ühes võtta. Mida teete? Kuidas lahendada olukorra? Kuidas anda lapsele võimalus väljuda konfliktist võitjana?

Sellist küllaltki igapäevast olukorda lahkasid neljakümne kooli ja lasteaia õpetajad Käsmus seminaril "Laps turvalises haridussüsteemis: kaasamine ja sekkumine kõigi laste huvides".

Koolitaja Pat Patfoort, kes on rahumeelselt lahendanud konflikte ka päris sõjakolletes, pakkus oma suhtlemismetoodikat kasutades kodusest sõjast väljumiseks rahuliku tee.

Ta edastas lapsele selge sõnumi, rääkides talle, et kõrvaklappe on vaja nende omanikule. Ta ütles, et klapid on vanaema juures, ja kui laps tuleb kül- la, võib ta nendega alati mängida, kuid koju neid viia ei saa. Kui laps jätkas nuimist, ei rebinud ta vihaga neid temalt ära, vaid andis uue selgituse. Laps ei visanud klappe vanaemale, vaid poetas need riulile, tulles just niimoodi sellest olukorrast välja võitjana, mitte allasurutuna.

"Sõnum oli tegelikult lihtne – mitte kurjuse, vaid selgitusega on võimalik konflikti ennetada ja lahendada," tegi seminari korraldaja, Hea Alguse koolituskeskuse juhataja Liivi Tüürsal kokkuvõtte. Ta selgitas, toetudes Patfoorti räägitule, et tavapäraselt kasutavad inimesed konfliktisituatsioonis mudelit suurem-väiksem. "Keegi on teisest üle,

Vaikusehetk koolitusel, kus pedagoogid õppisid, kuidas loovuse ja kogemuse kaudu kaasates ning sekkudes luua turvaline lasteaed ja kool.

HEA ALGUSE KOOLITUSKESKUS

üks on madalamal, teine kõrgemal. Selle mudeli järgi lahendatakse konflikt oma positsioonist, suhtumisest või hoiakust lähtuvalt. Andes nii selge sõnumi, kelle sõna peab maksma," kõnles Tüürsal.

Sellele vastupidine on samaväärsuse mudel. "Põhimõte on see, et keegi meist ei ole teisest olulisem. Oleme samaväärsed. Selline printsiip peaks kehtima ka lapsega suhtlemisel. Tema tunded ja emotsioonid on samaväärsed õpetaja omadega, kes teda suunab, sest positsioon ja ametiseisund kohustavad teda selleks."

Õpetaja on siin keskpunkt, võtmeisik, kuid reaalses elus võib kaasamine kujuneda haridusasutuses probleemataks. Vanemad ei soovi, neil pole aega või tahtmist panustada. Koolitajaj nentis, et ka seminaril oli sellest juttu

ja selles küsimuses andis olulise sõnumi teine koolitaja Barry Groom.

"Kõigi puhul, kes kuhugi kuuluvad, on esimene asi hääle andmine, võimalus kaasa rääkida. Ja siin on kõige tähtsamaks sõnumiks see, et õpetaja võtmeisikuna peab oskama panna vanemaid kaasa rääkima. Kui vanemad saavad hääle ja initsiatiivi, võib sellest midagi sündida," uskus Tüürsal, kelle sõnul on projekti lisaväärtuseks just see, et kõik õpetajatele jagatud ideed on rakendatavad ka töös lastevanematega.

Barry Groom ütles õpetajaid kasutama loovat rühmatööd, et selle kaudu toetada lapse sotsiaal-emotsionaalset arengut. Tema teooria järgi saab probleemset käitumist ennetada sellega, kui noortele anda vahendid, millega väljendada ideid, emotsioone, tõsta enesehinnangut, vaadata probleemi

uuest vaatenurgast ja luua turvaline õhkkond, katsetamaks uusi käitumisviise. Nende abil tulekski väike inimene toime oma emotsioonide ja suhetega.

"See on tegelikult rahumeelne suhete loomine loovteraapia kaudu – joonistamine, kunst, laulmine. Sotsiaal-emotsionaalne õppimise süsteem on jaotatud osadeks. See algab suhtlemisest, märkamisest, sellest, et laps mõistab oma emotsioone, julgeb neid väljendada ja saab nii ka ennast tundma õppida. Lõpeb sellega, et ta on valmis avatud suhtlemiseks nii teise lapse kui ka täiskasvanuga. Omavaheliste suhete kaudu julgeb laps võtta ka vastutuse ja olla avatud," vahendas Liivi Tüürsal seminaril räägitut.

Ettevõtmisel osalenud Rohuaia lasteaia õppealajuhataja Kaili Kits-Pylkko

ütles, et ka õpetajatel tuleb olukorraga harjuda, oma tundeid märgata ja aktsioneerida. "Me oleme majasiseste koolitustega jõudnud selle teadmiseni, et kõik saab alguse meist endist, meie mõtlemisest ja tunnetest. Kõige tähtsam oligi minu jaoks see teadlikkus – kuidas saame lapsi teha eneseteadlikuks, kui me ise seda ei ole? Kuidas teise tunnet mõista, kui ei aktspteeri seda ka endas? Minu jaoks on oluline, et me õpiks üheskoos mingit tunnet teistmoodi maandama või väljendama," rääkis Kits-Pylkko.

Draamaõpetaja, sotsiaal-emotsionaalse õppimise edendaja, õpetajate ning naftaäriimeeste koolitaja Trond Rekstadi järgi on sotsiaal-emotsionaalsel õppimisel seos kooli varajase pooleli jätmisega. Ennetustöö osa – laste sotsialiseerumise – mängis ta läbi ka osalejatega.

Rohuaia lasteaia direktor Ene Nool ütles, et need olid lihtsad, kuid toimivad mängud. Ta tõi näiteks mängu, kus kaks inimest hakkavad kordamööda numbreid ütleva. Mõni numbritest asendatakse liigutusega ja nii tekibki suhe kahe lapse vahel. Võib-olla nende vahel, kes midu omavahel üldse ei mängi ega suhtle.

"Selle kaudu õpitakse üksteist rohkem tundma, erinevaid inimesi enda ümber taluma, koostööd tegema ja ka ettevalmistust eluks," kinnitas lasteaia direktor, kelle sõnul tuli koolitusest välja oluline lähtekeht. "Mida rohkem asju lasteaia tasandil käima lükatakse või ära lahendatakse, seda kergem on lapsel koolis," ütles Nool. Aga muutust oma käitumises ja elus pole kunagi hilja esile kutsuda.

KOMMENTAAR

Energiasäästlikkus on võtmesõnaks

Tänavu möödub 18 aastat sellest, kui me president Lennart Meri algatusel taastasime kodukaunistamise tunnustamise traditsiooni. Selle ajaga on vabariigi presidendid välja jaganud 1394 kauni kodu autasu.

Alustasime sellest, et lävepakutagune oleks väljapoole vaadates puhas, et kodu oleks korrustatud. Ühel hetkel jäi väheks, kui ainult aed on korras, ka maja peaks korras olema. Me liigume järjest sügavamale. Oleme vaatuse alla võtnud külad, omavalitsused, tööstusmaastikud, ühiskondlikud hooned ja nii edasi. Aga ikka on vähe, sest maailm seisab silmitsi energiakriisiga.

Mul on hea meel, et täna oleme talus, kus energiasäästlikkuse mõtet on kõigile eksponeeritud ja katusele on paigaldatud elektrit tootvad päikesepaneelid.

Eesti Kodukaunistamise Ühendus liigub järjest selles suunas, et tark kodu on ilus kodu. Tarkuse all mõtleme hoonet, mis on energiasäästlik, haljastust, mis on targalt rajatud.

Piirkonnajuht: keeruline oli kedagi välja jätta

Kodukaunistamise ühingu Lääne-Viru piirkonna juhi Meeli Veia sõnul olid selleaastasel konkursil väga tugevad kandidaadid. "Kui me istusime Eesti Kodukaunistamise Ühenduse juhatuses koos ja kui nad mainisid, et mujal maakondades ei ole albumisse esitada kolme objekti, siis mina väidan jälle vastupidiselt, et Lääne-Virumaa kaunistest kodudest on keeruline kedagi välja jätta," rääkis Veia.

Tänavu osales konkursil 34 objekti, mille esindajad möödunud nädalal Veltsi külas Eha talus peetud tänuüritusele kutsuti. "Nad kõik on väärt seda, et neid tänada. Et nad meid üldse oma õuele lasid, sest kodu on isiklik koht, kuhu kõigil asja ei ole."

Omavalitsuste tunnustuseks ütles Veia, et mida aasta edasi, seda suurema töö on nad komisjoni jaoks eelnevalt ära teinud – komisjonil jääb esitatud objektid vaid reastada.

Sellest hoolimata leiab piirkonnajuht, et arenguruumi meil siiski veel on: julgemalt võiks konkursile esitada külasid, külaosasid, ühiskondlikke hooned ja kortermaju.

Põhjus, et kortermaju võrreldes näiteks talumajade või eramutega konkursile tunduvalt vähem esitatakse, võib tema hinnangul olla selles, et kortermajade elanikud ei teadvusta endale, et see konkurs puudutab ka neid. Sageli puudub kortermajas ühistu või siis see tegus inimene, kes asja eest veaks.

Näiteks on komisjon käinud aastaid ühe kortermajas elava memme juures, kes on oma aknaalse suurepäraselt kujundanud. Võimalusel on teda ikka mees peetud ja tunnustatud.

Kuna kodukaunistamise ühenduse prioriteet on suunata pilk energiasäästlikkusele ja seda edaspidi tunnustada, oodatakse kandideerima objekte, kus sellele mõeldud. Ja energiasäästlikkus ei pea ilmingimata tähendama päikesepaneel katusel.

Sobib ka soojustatud vundament või seinad, vahetatud aknad või katus või hoopiski maaküte.

ARVI ALTMÄE
Kodukaunistamise
ühenduse juhatuse
esimees

Tänavu osales konkursil 34 objekti, mille esindajad möödunud nädalal Veltsi külas Eha talus peetud tänuüritusele kutsuti. Nad kõik on väärt seda, et neid tänada. Et nad meid üldse oma õuele lasid, sest kodu on isiklik koht, kuhu kõigil asja ei ole.

Kõigest NELJA AASTAGA praktiliselt nullist taastatud kodu pälvis presidendi tunnustuse

Liilia ja Jaak Koidumaa kodu ümbruses Veltsi külas laiub 14 hektarit talumaid, millest umbes poolt pererahva töökad käed hooldavad. Aias ja väljaspool seda pole midagi juhuslikku, iga detail on oluline osa tervikust.

Liilia ja Jaak Koidumaa on kõigest nelja aastaga loonud keset metsi ja põlde pisikese oasi, kus silmailu pakuvad puud-pöösad, rohkelt roose ja vesi: nii seisev kui voolav.

6 X AVO SEIDELBERG, MONTAAŽ: TOOMAS ERAPART

KRISTI EHRLICH
kristi.ehrlich@ajaleht.ee

Eha talu taastamise mõteni jõudis tegelikult Liilia Koidumaa ühel autosõidul Tallinnast Pärnusse. Et abikaasa tuli mõttega kaasa, asuti neli aastat tagasi toimetama, hoolimata sellest, et ega vahepeal võorastes kätes olnud talus suurt midagi taastada enam olnudki – vaid osa elumajast.

Nüüd avaneb sootuks teistsugune pilt. Ümber üles ehitatud hoonete laiuvad hooldatud põldud, neist kõige pilkupüüdavam on suvisel ajal õitsev värviline lillepõld. Kasemets on korralikult harvendatud ja metsaalune hooldatud. Territooriumile on tehtud lõkkeplats ja praegu veel lagedale alale hakkab perenaine sügisel rajama dendroparki, et saada täiendust sisesõidutee ääres asuvale dendropargile, kus kõik puuliigid on siltidega tähistatud.

Ümber hoonete ehitatud taraga kaistakse tehtut metsloomade eest. "Aiasid välja jäävatele puudele tuleb samuti talveks kaitse ümber panna, et jänesed liiga ei teeks," ütles Liilia Koidumaa.

Peremehe sõnul pole aeda rajades keskendutud sellele, et tehtud oleks võimalikult lihtne hooldada, pigem on ikka tervikut silmas peetud.

Perenaisele on väga meeltnööda vesi, nii voolav kui seisev, ja mõlemat aias ka leiab. "Veesilma-de loomine siia aeda oli küll minu soov," märkis Liilia Koidumaa ning lisas, et vesi toob nüüd nende aeda kevaditi pardid ja laulvad konnad.

Tema suur roosiarmastus aga väljendub 450 roosipöösas, mis viiest, seitsmest ja üheksaste rühmadena aeda on istutatud.

"Ma olen oma aia liigitanud nelja ilmakaarde. Põhja-, lõuna-, lääne- ja idaosaeed. Igas osas on oma aura," kõneles perenaine.

Aiaosa, kus on kõrelised, on natuke modernsem, mingis aiaosas on kasutatud torkavat kuuske, teises aiaosas on kokku saanud okaspuud, roosid ja taluaiapenrad, sisesõidutee äärde

jääb liigirohke kiviktaimla, mille kivid pärinevad talumaadelt.

"See, et me nelja aastaga nii kaugele oleme jõudnud, on võtnud väga suure osa meie ajast. Aga me oleme üliroõmsad ja -õnnelikud," lausub Liilia Koidumaa.

Jaak Koidumaa lisas, et nii materiaal-seid kulutusi kui füüsilist panustamist on talus palju.

Pärnus elanud abielupaarile on Veltsi külas asuv Eha talu saanud kodus, kuigi maja on neil jätkuvalt ka suvepealinnas.

"13 aastat tagasi, kui Pärnus oma maja valmis saime, tunnustas ka seda kodu president," ei varjanud perenaine oma rõõmu saavutatut üle.

Tänavu oli Eha talu üks neist talumajapidamistest, mida president tunnustas. Ühtlasi toimus maakondlik tunnustamisüritus just nende aias.

450
roosipöösast
on Eha talu
aias.

4500 RUUTMEETRIT rehaga läbi riisutud ala

Innod on oma kätega rajanud nii aia kui ehitatud maja.

Kadi ja Ain Inno kodu juurde kuuluv aed Sõmerul sai alguse ostetud maatükile õunapuude istutamisest, kui pere veel kortermajas elas.

Kui majaehitus lõppes, asuti aeda rajama. "Iga ruutmeeter on rehaga läbi siblitud, muru külvatud," märkis Ain Inno.

Pererahvale kuuluva krundi suurus on 4500 ruutmeetril, aga tegelikkuses hooldatakse ka krundi ümbrust, nii et korras hoitakse koguniski umbes 7000 ruutmeetril.

Innode aia kujundavad suuresti kaardjad pinnavormid, aga seal leidub ka palju kive, sealhulgas keraamilisi telliseid, ning perenaise käe all kasvab 143 roosi.

"Ma arvan, et meie aias on süsteemi, tarkust ja läbimõeldust. Pigem on tehtud pikalt mõeldes ja

kaua, aga siis korralikult," rääkis Kadi Inno. "Ise oleme teinud, ise oleme ringi teinud," lisas abikaasa Ain Inno.

Kuigi üldjoontes on aed nende jaoks enam-vähem valmis, leiab vaba pinda uute rooside istutamiseks. Lõplikult valmis ei saa aga ilmselt ükski aed mitte kunagi, sest see on pidevas arenemises. Näiteks pikalt muru all olnud aiaosa lihtsalt ootas oma õiget aega ja kujundamist.

"Kui praegu meie aeda minna, on mingi osa seal üles kaevatud, panime maasoojuspumba kollektori. Kaevetööd on tehtud ja kraavid kinni lükatud, nüüd tuleb jälle taastama hakata," kõneles Ain Inno.

Kadi Inno sõnul annavad aiale erilist juurde ka maja kõigi akende all õitsevad rippuvad pelargoonid, mida ta ise kasvatab.

Aed, kus kõige enam püüab pilku KELDRIMÄGI

Allikmaade koduaia aitas kujundada spetsialist, kes pererahva soovid ära kuulas ja teoks tegi.

Mirjam ja Kaido Allikma koduaia pärlis Kadrina vallas on keldrimägi, mis annab 2000 ruutmeetril laiuvale aiale kõige rohkem ilmet ja on perenaise vaieldamatu lemmik. Keldrisoov oli tal aeda rajama asudes algusest peale.

"Keldrimäel on astmed, mis annavad aiale palju juurde," sõnas Mirjam Allikma.

Veesilmi aias ei ole, küll aga leidub voolavat vett laste loogeliste servadega liivakastis.

"Seal on dušš, millest saavad lapsed vee joosma panna, ehitada liivavallas ja teha ojasid," lausub Mirjam Allikma.

Aia on kujundanud maastikuarhitekt, kes kuulas pererahva ideid ja soov neid arvesse võttes tegutses.

KONKURSI "LÄÄNE-VIRUMAA KAUNIS KODU" PARIMAD

Konkurss "Lääne-Virumaa kaunis kodu" on osa üleestilisest konkursist "Eesti kaunis kodu", mille tulemusena valitakse igast maakonnast kaunimad objektid ja esitatakse autastamiseks riigi presidendile kui kodukaunistamisliikumise patroonile.

Eramud

- Mirjam Allikma kodu Kadrina vallas*
- Kadi ja Ain Inno kodu Sõmerul*
- perekond Oksa kodu Vinni vallas Vetiku külas
- Anneli ja Tõnu Saaberi kodu Sõmeru vallas Ussimäe külas
- Svetlana Tageli kodu Rakveres
- Ado ja Alvine Küti kodu Sõmeru vallas Uhtnas
- perekond Müüri kodu Tapa linnas
- perekond Olvi kodu Väike-Maarjas
- perekond Raadiku kodu Väike-Maarjas
- perekond Tamme kodu Tamsalu vallas

Maamajapidamised (talud)

- Liila ja Jaak Koidumaa Eha talu Rakvere vallas Veltsi külas*

*esitatud parimatena presidendi auhinna saajateks

Kortermajad

- KÜ Saue tn 13c Rakveres
- KÜ Kesk 12 Tamsalus

Sotsiaal-, ühiskondlikud hooned ja rajatised

- Ulvi hooldekodu Rägavere vallas

KOMISJONI ERIPREEMIA

Eramud

- Evi ja Aivo Saar – Toole tee 5, Kunda
- Ülle Pilk ja Allan Karu – Toole tee 7, Kunda
- Jaanika ja Arvid Kilm – Astangu 2, Kunda
- Riina Täpp – Astangu 4, Kunda
- Erki Põldoja – Kaasiksaare küla, Laekvere vald
- Marta ja Raivo Oert – Rakvere
- perekond Taali – Rohu külas, Laekvere vald
- Anneli ja Ivo Särg – Salda küla, Kadrina vald
- Kally ja Ago Kruusimaa – Rahkla küla, Laekvere vald
- Jüri Kruus – Sämi küla, Sõmeru vald
- Maie Rand – Simuna, Väike-Maarja vald

Talud

- perekond Soosalu Luha talu Tapa vallas Rägavere külas

Kortermajad

- Malle Kuusemets – Hulja, Kadrina vald

Ühiskondlikud hooned ja rajatised

- Jehoova tunnistajate Tapa kogudus Tapa linnas
- Rakvere eragümnaasium Rakveres
- Laekvere põhikool Laekvere vallas
- Viru-Jaagupi külalistemaja Vinni vallas
- HAKA Plast OÜ Kadrinas
- OÜ Viru Trans Tamsalu vallas

Külaosad

- Sae küla Rägavere vallas, külavanem Toomas Tali
- Järsi küla Tamsalu vallas, Priit Adler

Lääne-Virumaal on konkursi korraldajaks Lääne-Viru Omavalitsuste Liit ja koostööpartneriks Lääne-Viru maavalitsus. Sel aastal aitasid kaasa ka Aqva Hotel & SPA, Männiniidu aiand ja Einar Vallbaum.

Maavalitsus austab kuldpulmapaare

Lääne-Viru maavalitsus koostöös EELK Rakvere Kolmainu koguduse ja Rakvere Karmeli kogudusega korraldab aasta lõpus austamisürituse Lääne-Virumaa kuldpulmapaaridele, kel on tänavu täitunud või täitumas 50 abieluaastat.

Samuti on oodatud üritusele kõik need paarid, kel tänavu täitunud viieaastase sammuga kuldpulmadele järgnevad pulmaaastapäevad.

“Ülesseadmine on lihtne ja ainult telefoni või e-kirja kaudusel. Tunnustus kestab kuld-pulmapaariliste mälus aga pikka aega.

Kõik on oodatud austamis-üritusele kirja panema oma tänavu väärikat pulmaaasta-päeva tähistavaid vanemaid,

vanavanemaid või teisi lähedasi.

Oma osalemissoovi saab kuni 2. novembrini edastada maavalitsusele telefonil 325 8001 või e-posti teel info@laane-viru.maavalitsus.ee.

Tänavune tunnustamine leiab aset 11. detsembril kell 14 Rakvere Kolmainu kirikus.

Pikaajaliste abielupaaride austamisüritust korraldatakse Lääne-Virumaal aastast 2012.

Mullu vastasid üleskutsele nii pikaajalised paarid ise kui nende pereliikmed, kes oma esivanemad kirja panid ja kohalegi töid.

Kokku osalesid 14 paari, kes tähistasid möödunud aastal oma 50., 55. või 60. pulmaaastapäeva. (VT)

Tasuta õigusabi erivajadustega inimestele antakse veebruarini

Tasuta õigusnõustamise osutamine erivajadustega inimestele on projektipõhine akt-sioon, mis kestab veel vaid kuni järgmise aasta veebruarikuuni. Nõustamisabi osutab õigusnõunik Alar Salu, kes võtab soovijaid vastu ühel päeval kuus alates keskpäevast.

Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja juhi Helmi Urbalu sõnusi on nõustamine mõeldud eelkõige Puuetega Inimeste Koja liikmetele, kuid abi võivad paluda ka teised erivajadusega inimesed.

Huvi tasuta õigusabi vastu

on aga kesiseks jäänud, kuigi muidu on see kallis teenus.

Õigusnõunik saaks ühe päeva jooksul vastu võtta kuni kaheksa inimest, viimasel ajal on Helmi Urbalu sõnul aga soovijaid päevas kaks või kolm. “See on ju raha raiskamine, sest nõunikule on makstud,” rääkis Urbalu. Õigusnõuniku poole võib pöörduda mu-redega, mis puudutavad kin-nisvara, eestkostet, testamen-te ja muud. Tasuta õigusabi saamiseks on vajalik ettere-gistreerimine Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Kojas. (VT)

50 aastat tagasi

Teenustöödel leidub vigu ja veakesi

Teenustöökodadesse on meil asja õige sageli. Millal vaja lasta kin-gadele väikest ravikuuri teha, millal on kell vigurdama hakanud, millal tarvis riietelt mõni plekk välja võtta. Teeninduskombinaat “Viru” osutab meie rajooni elanikele 142 mitmesugust teenust.

Viimasel ajal on teenustöökodade ruume muudetud nägusa-maks, on avatud uusi vastuvõtupunkte. Kaugemate ja kõrvalise-mate kantide rahvast külastavad teenindusbussid. Kuid ikka tu-leb meil teinekord pahandada. Jalatsite parandamisel ja rõivaste õmblemisel on järjekorrad pikavõitu. Kunda kingsepad ei hooli just kvaliteedist. Kellassepad tunnevad puudust tagavaraosadest. Rakveres saab lasta riideid värvida ainult tumedates toonides. On teisigi vigu ja veakesi. Paraku pole nendest vabanemine kerge ja nõuab pingutamist.

Ei analüüsita põhjalikult, miks üks või teine teenus annab kah-jumit. Jalatsite parandusel, rõivaste õmblemisel ning keemilise pu-hastuse töökojas võib märgata järjekordade pikenemist hooajati. Näiteks varakevadel. Selles on süüdi samuti inimesed ise. Keva-disi ja suviseid jalatseid ja rõivaid saab ju lasta korda teha ka tal-vel. Siis on järjekorrad hoopis lühemad.

10 aastat tagasi

Protestimiiting kaevanduste vastu

Neljapäeval Rakvere keskväljakule kogunenud rahvas edastas kesk-konnaministeeriumile protestikirja ja läkitas pöördumise president Arnold Rüütile. Rakveres põlevkivikaevandustevastasel rahvakoos-olekul anti keskkonnaministeeriumile üle 3000 allkirjaga protes-tikiri, millele riigikogu liikme Kadi Pärnitsa sõnul olid alla kirjuta-nud kõik Virumaalt riigikokku valitud rahvasaadikud, välja arva-tud endine maavanem Marko Pomerants. Ka läkitatakse Eesti va-bariigi presidendi akadeemilisele nõukogule palve tegeleda kae-vandamisega seotud probleemidega.

Virumaale rajatavad põlevkivikaevandused on pannud rahva muretsema. Peaaegu kõik kõnelejad tuletasid meelde 1988. aasta fosforiidisõda, mis lõppes virumaalaste võiduga. Täna ähvardavad aga rajatavad põlevkivikaevandused jälle kaevud tühjaks tõmma-ta, vee rikkuda ja rahva kodudest peletada. Pandivere loodus on niivõrd vastuvõtlik igasugusele reostusele. Kui veetase langeb, lä-heb ka reostus ühes veega sügavamale. Nii ei ole loota suurt abi ka sügavamate kaevudest. Põlevkivikaevandused suurendaksid ka kiirgusohu. Juba aastakümneid on Pandivere kõrgustikul tä-heldatud suurenenud haigestumist.

EAKATE

www.eakatefestival.ee

festival
30. september – 1. oktoober 2015
SALME KULTUURIKESKUSES

Festivali **TASUTA PILETID**
saadaval ainult BENU apteekides üle Eesti

Korraldajad

Irkotuba
www.kuivaks.ee

60+

Piletisponsor

BENU Apteek

Suurtoetajad

TENA

TUMMI

TUMMI
Sotsiaali- ja Tervishoiuamet

COREGA

HASARTMÄNGUMAKSU NÕUKOGU

Tamro

MAGAZIIN

• Tallinnas • Tartus • Pärnus • Valgas •
• Võrus • Viljandis • Raplas • Rakveres •

SUUR
VALIK

Kummikud, botikud, kalossid

Sukkpüksid
Nur Die Winter Style

4,90
tavahind 6,90

Soodushind kehtib septembrikuu lõpuni või kuni kaup jätkub

Lõngad
kliendikaardiga

-25%

Soodushind kehtib septembrikuu lõpuni või kuni kaup jätkub

Kaubad kogu perele!
www.magaziin.ee

Tule saa osa kultuuriprogrammist ning suurejoonelisest eakatele mõeldud kaupade ja teenuste messist!

Rakvere polikliinikus (Tuleviku 1) ja Tervisekaupluses (Laada 3a)
23. septembril kl 11–13
suurte kogemustega Rehabilitatsioonibi OÜ

**ortoosi- ja proteesimeistri
ANDREI SOKOLOVI vastuvõtt**

Valmistame individuaalseid tallatugesid, ortoose ja proteese.
Lisaks müüme ortopeedilisi jalatseid ning teisi abivahendeid.
Abivahendikaardiga müük soodustingimustel. Teenindame nii lapsi kui ka täiskasvanuid.

Teave ja kirjapanek tel 5569 3034

Rakvere Gümnaasium

Rakvere Gümnaasium pakub tööd
ERIPEDAGOOGILE (0,5)

CV ja haridust tõendavad dokumendid esitada 5. oktoobriks
aadressil Rakvere Gümnaasium Vabaduse 1,
või aivarpart@rakgym.edu.ee

AS RAKISTE TEHAS
vajab oma kollektiivi tööle

TREIALIT

Eeliseks on töökogemus antud erialal.

Tulla: AS Rakiste Tehas, Arkna tee 1, 44317 Rakvere
või helistada telefonil 525 0846, e-post rakteh@rakteh.ee

TULE TÖÖLE!

Aktsiaselts Kunda Nordic Tsement pakub tööd
Kunda sadamas puksiiril Kunda (IMO 6818887)

MEHAANIKULE

Sinu peamised tööülesanded on:

- puksiirlaeva jõuseadmete ja tehniliste süsteemide töö, hoolduse ja korrasoleku tagamine
- vahiteenistuses osalemine
- laeva tehnilise dokumentatsiooni haldamine

Kandideeri julgelt, kui:

- omad kuni 3000 kW peamasinate koguvõimsusega mootorlaeva teise mehaaniku diplomit ning kehtivat tervisetõendit tööks merel
- oskad suhtlemise tasemel eesti ja vene keelt
- oled suhtlemis- ja koostööaldis.

Kasuks tuleb arvutioskus

Pakume:

- soodsat töögraafikut
- häid töötingimusi
- konkurentsivõimelist töötasu
- soodustuste paketti

Tööle asumise aeg: ühe kuu jooksul

Info www.knc.ee, tel 322 9932 (personalijuht),
tel 5343 9966 (puksiiri kapten).

Kandideerimiseks palun saada CV AS Kunda Nordic Tsement
personalijuhile e-postiga **personal@knc.ee**
või kandideeri tööportaali CV Keskus vahendusel
hiljemalt **30. septembril 2015.**

KUNDA NORDIC
HEIDELBERGCEMENT Group

AS Viru Õlu on Eesti suuruselt kolmas õlletootja, lisaks Viru ja Pulsil õlledele ning siidritele valmivad Haljals asuvas joogitööstuses ka mitmesugused karastusjoogid (Mõmmi limonaad, energijook Hustler jm). AS Viru Õlu kuulub Harboe Gruppi, mille joogitööstused asuvad Taanis, Saksamaal ja Eestis. Harbo Grupp, peakorteriga Taanis, on töötajaks enam kui 500 inimesele, neist Eestis 90-le.

**Pakume tööd
TOOTMISKONTROLLERILE**

kelle olulisemad tööülesanded on töönormide mõotmissüsteemi väljatöötamine, juurutamine ja täiendamine, tootmiskulude haldus ja oma-hinna arvestus, tootmisvajaduste planeerimine koostöös teiste osakondade juhtidega, tootmisanalüüside koostamine, tootmisega seotud aruannete haldus, osalemine eelarvete koostamise protsessis.

Edukas kandidaat omab tehnilist või majandusala eriharidust (bakalauruse-kraad), süsteemset mõtlemist, kiiret õppimisvõimet, analüüsi- ja iseseisvat probleemi-lahenduse oskust, head eesti ja inglise keele oskust, head Exceli kasutamisoskust. On usaldusväärne ja lojaalne.

Kasuks tuleb paariaastane kogemus tootmisettevõttes sarnasel ametikohal, majandustarkvara SAF tundmine.

Omalt poolt pakume arenemis- ja karjäärivõimalusi rahvusvahelises ettevõttes, konkurentsivõimelist töötasu, enesearendusvõimalust ja kaasaegseid töötingimusi, meeldivaid ja koostöövalmis kolleege.

Tööle asumise aeg kokkuleppel. Tööaeg täistööaeg.

Nõutud keeled eesti keel ja inglise keel. Nõutud töökogemus 2–5 aastat.

Kontaktisik Liina Reigo | Aadress Haljala 45301 Lääne-Virumaa
Asukoht Haljala, Lääne-Virumaa.
Lisainfo telefonil 329 5000, liina.reigo@wiru.ee
Koduleht www.wiru.ee

**Ühinenud
Ajalehed**

Elu on kohalik

AS Ühinenud Ajalehed on meediaettevõtte, mille põhitegevus on suuremate Eesti maakonnalehtede – Pärnu Postimees, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalane – väljaandmine. Samuti kirjastame Eesti loetavaimat ajakirja 60+ ja esimest nutiajakirja 30+, anname välja maakondlike koolilõpetajate kogumikke Koolilõpp, raamatuid ja teeme mitmesuguseid kirjastamisalaseid tellimustöid. Meie tooteportfellis on 13 kaubamärki ja üle 26 eri toote. Toimetused ja kontorid asuvad Tallinnas, Pärnus, Viljandis, Rakveres, Paldiskis ja Valgas, ettevõttes töötab 145 inimest.

Tööd saab

TURUNDUSSpetsialist

Otsime oma meeskonda loovat, visiooniga inimest, kes näeb nii detaile kui suurt pilti. Sind saab iseloomustada kui initsiatiivikat, nutikat inimest, kelle ideed ei mahu vahel sugugi kasti – teisisõnu oled sa terav pliats, kes oskab valida iga toote jaoks parima lahenduse.

Eeldame, et sul on teadmised ja kogemused nii klassikalises turunduses kui ka trendikas sotsiaalmeedias. Sul on ettekujutus meediaturundusest ning sa suudad rääkida keerulistest asjadest lihtsas ja arusaadavas keeles. Vaatamata loovale natuurile ei ole äriplaneerimine ja numbrimaailm sulle võõras, samal ajal oskad kellaist ja kalendrist kinni pidades olla usaldusväärne kolleeg.

Sa oskad asju reaalselt ellu viia, olles tugev meeskonnamängija, kuid saad hakkama ka omapäi.

Meie poolt on sulle loov, huvitav ja dünaamiline töö, põnevad väljakutsed, toetav ja teotateline meeskond, lisaks põhipuhkusele talvepuhkus, firma ühisüritused. Hea töö eest maksame väärilist tasu.

Sooviavaldust ootame kuni **23.09.2015** e-posti aadressil aidi.mesi@ajaleht.ee. Kaaskirjas too välja, milline on sinu turunduskogemus ja palgasoov (bruto). Eriti rõõmustame, kui kirjutad meile oma senisest turunduse eduloost või suurimast õppetunnist, et mõistaksime sinu kogemuste kaalukust.

Konfidentsiaalsus kandideerimisel on tagatud!

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel. Töö asukoht soovitatavalt Pärnu.

"Olla (naissoost) mina" ehk Kuidas ma Lõuna-Aafrika vabariigis käisin

Nelson Mandela, apartheid, plaatina ja Die Antwoord – umbes nii mitut märksõna teadsin Lõuna-Aafrika vabariigi kohta enne päralejõudmist. Nojah, loomulikult ka seda, et seal toimub nädal aega kestev kümnes ülemaailmne naisnäitekirjanike konverents, mu reisi põhjus.

LIISI ROHTUNG

toimetus@virumaateataja.ee

Olen õppinud Drakadeemias näidendi kirjutamise baaskursusel ja kui eelmise aasta algul edastati drakadeemikutele teave, et järgmine WPIC (Women Playwrights' International Conference) toimub 2015. aasta suvel Kaplinnas sellistel-ja-sellistel teemadel, otsustasin sulge proovida.

Kirjutasin monoloogi "Being (a feminine) Me", mis sobitus kategooria alla "In our own words" ehk "Meie endi sõnadega", läbisin kadalipu ja rohkem kui aasta aega hiljem istusingi 27. juunil õhusõidukisse (muuseas, Austraalias, aga see on juba omaette lugu), et umbes seitseteist tundi Kaplinna lennata.

Ekspositsioon

Rahvusvaheline naisnäitekirjanike liit ehk WPI on pühendunud ülemaailmsete konverentside korraldamisele. Konverentsid on toimunud alates 1988. aastast iga kolme aasta tagant ja toonud kokku näitekirjanikke, teatrikunstnikke, kultuuritöötajaid ning akadeemikuid.

Kokkusaamised toimuvad maailma eri paigus, et võimaldada ideede vahetust ning tegevusi rahvusvahelise naisnäitekirjanike kogukonna raames. Samuti on väga oluline teema naiste ja vähemuste õigused eri riikides: näiteks Ugandas ja Zimbabwes, kuigi kaugeltki mitte ainult seal, on siiaaani võimatu lavale tuua näidendit, mis valitsuse ametliku ideoloogiaga kokku ei sobi.

Seksaalvähemused ning teistsit mõtlemine on keelatud paljudes riikides, kuid WPIC pakub tuge ja võimalust rahvusvahelisteks lahendusteks.

Teemaarendus

Reis oli omaette seiklus – jäin kõige pikema lennu ajal korralikult haigeks. Muudkui mässisin endale tekki ümber ja värisin, süda paha ja kurk valus, aga minna polnud ju kuhugi, teha midagi. Johannesburgis maandunud, tuli piirikontrollis läbi kõndida ka infra-punaskänneri eest, kuna seal piirkonnas on kõrgeenenud ebolarisk. No ja muidugi – minu peale hakkas kohe punane tuli põlema ja ilmus keegi naine, kes käskis mul kõrvale astuda ja endaga kaasa tulla.

Minul olid kohe pisarad varuks, sest arvasin, et ega nüüd enam riiki saa. Ausalt, juba LAVi minekuks oli viisa jaoks vaja läbida keeruline bürokraatialabürint ning reisile kaasa võtta viis erinevat paberit, seetõttu kartsin, et asi on väga karm. Kujutan ette, milline ma kõrvaltvaatajatele tunduda võisin: näost õhetav, pisarad silmis ja pea nor-gus minema kõndimas. Ilmselt mingi narkomuul või midagi võrdväärselt õudset.

Palavikku oli mul lausa kolmkümmend üheksa kraadi, aga õnneks koheldi mind hästi ja kuidagi ma siiski läbi häda järgmisele lennule ning seejärel majutuspaika pärale jõudsin. Esimese, registreerimise päeva magasin lihtsalt maha.

Järgmisel hommikul, kui pärast üht lugemisproovi ennast endiselt üsna teises maailmas tundsin, tuli minu juurde kohalik näitleja Mark, kellega tund aega varem olime tutvunud, ning ütles, et ma näen kurb välja. Kurtsin talle muret ning juba tunni aja pärast ootasin tema perearsti ooteruumis, kahe tunni pärast olin sisse võtnud esimesed ravimid ja õhtuks tundsin end jälle nagu inimene.

Mul pole sõnu, et kirjeldada kõigi mu abistajate isetut lah-kust. Olgugi et kaotasin ühe päeva, olin teisipäeva hommikuks jälle jonksus, et kõigest osa võtta.

Enne kohalejõudmist oli mul hirm, et kõik kokku kutsutud tegelased on tõenäoliselt hästi tähtsad, ehk enesekesksedki, aga oli risti vastupidi. Osalejad – nii kirjanikud kui ka lavastajad ja näitlejad – olid peaaegu eranditult siirad ja suhtlemine oli kerge.

Olen jõudnud mõistmisele, et just siirust hindan ma inimestes väga kõrgelt, seetõttu olin meeldivalt üllatunud. Minu nädala õhtusöögi- ja ringikäimiseltsekkonnaks said kolm väga erinevat, kuid hästi kokku kõlavat naist Leedust, Rootsist ja Ugandast.

Naersime, sest olime kõik ühtmoodi arvanud: tuleme kohale, kedagi ei tunne ja veedame õhtud üksinda ühikatoas poetoitu nosides. Läks palju paremini! Ja pean Eesti kõige kuumemate arutelude tõttu kindlasti ära mainima, et uskuge või ei, nahavärvi, usu või seksuaalse sätumuse erinevused

Liisi Rohtung (paremal) käis kaugel Kaplinnas naisnäitekirjanike konverentsil ja nautis lõunaaafriklaste võõrustamist.

2 X ERAKOGU

ei seganud meid kuidagi üksteist mõistmast.

Haripunkt(id)

Tunnistan, et kogenud kirjutaja ma enda arvates veel ei ole, pigem algaja – avaldatud või äramärgitud on mu lühikesi lugusid siin ja seal. Minu ainuke täispikk näidendki, Drakadeemia lõputöö, ootab, et ma ise küpsemaks saaksin ja loo paremaks kirjutaksin, aga näe – selle mononäidendiga läks täkkesse. Konverentsi kavva valiti ligi üheksakümmend näidendit ja igaihest lavastati kohapeal veerandtunnipikkune ettelugemine. Naljatasime sõpradega, et see, kelle näidendit ette loetakse, on päeva rokkstaar. Birutė ja Achiro võidutsesid esmaspäeval, Annalina kolmapäeval ja neljapäeval oli minu kord. Värvisin hommikul peegli ees huuli punaseks, ise ärevusest värisedes.

Kuna monoloog oli ja on mulle väga isiklik, olin juba mitu päeva üritanud ette valmistada vastuseid kõikidele aruteluküsimustele. Muudkui mõtlesin, kordasin, ilmselt isegi rääkisin oma peegelpildiga. Kartsin väärarvamusi, ma ei teagi mida ... Aga alusetult.

Ettekandmine oli kena, arutelu asjalik. Pakuti mõistmist ning toetust, isegi õhkõrnat võimalust selle Melbourne'is lavale toomiseks. "Usalda oma teksti!" ütles mulle vähemalt kolm selle ettelugemist kuulnud inimest. Ära karda, usalda.

Peale lugemiste toimus iga päev ka üks töötuba ning õhtuti sai vaadata ühte-kahte valitud etendust. Kõige enam on mulle meelde jäänud Ameerika näitekirjaniku ning professori Jyl Lynn Felmani töötuba monoloogide kirjutami-

sest ning esitamisest – pole vist üllatus, eks? Istusime kahekümnekesi kaks tundi ühes toas ning kirjutasime ja esitasime etteantud teemadel monolooge. Kirjuta kellestki, kellel on kinnisidee. Kirjuta kellestki, kellel on saladus. Iga etteloeatud tekstiga andis Jyl meile juurde nippe, mis monoloogid elama panevad. Ütleksin, et ma ei kuulnud isegi üht keskpärast teksti. Kõlab nii imalalt, aga see ei tähenda, et see tõsi poleks. Pean ennast muidu üsnagi kriitiliseks inimeseks, aga kui pole midagi kritiseerida, siis ei hakka ma seda ju loo tasakaalustamiseks välja mõtlema.

Õhtustest näidenditest jäid mul kahjuks kuuldavasti paremad palad nägemata, kuna ajavahe kippus laugusid juba kell seitse õhtul kokku vajutama. Siiski, need, mida nägin, olid ehedad hea sotsiaalse ja poliitilise teatri näited: massiline naiste vägistamine LAVis, Rwanda genotsiid, Afganistani naiste minevik. Etendatud väheste trupiliikmetega ja väga füüsiliselt. Minu meelest on kaasasõjete sotsiaalsete teemade käsitlemine teatris positiivne tendents. Olla ühiskonna peegelpilt on minu silmis iga lavastuse üks olulisemaid ülesandeid.

Pingelangus

Kõige rohkem jääb mulle sellest konverentsist meelde turvatunne. Tunne, et ma olen tõesõna kõigeks võimeline ja julge naine, ning et eksimine, kui see juhtub, on osa protsessist.

Pärast minu monoloogi ettelugemist käisime kambakesi Table Mountaini ehk Lauamäe tipus, mis päriselt ongi väga lame, ja jalutasime seal paar mõnusat tundi ringi. Rääkis Birutėga sellest turvatundest ja ta ütles, et tema tunneb sama, aga teab, et palju raskem on seda meelde tuletada kodus. Muidugi oli tal õigus. Juba praegu on see tunne kahanenud palju pise-maks, kuid mälestus on

ikkagi alles. Ma arvan, et see on inimlik. Enesekindlus tuleb kogemise ja õppimise käigus.

Peale kõige kirjeldatu jäi reisi sisse veel kohaliku eriti ägeda söögi- ning di-sainituru külastus, vägagi taskukohased õhtusöögid omanäolistes restoranides, kerjused tänavatel, lummas ookeanivaade, mees, kes mult Johannesburgi lennujaamas kakssada kohalikku raha välja pettis, meeste ja naiste tasuta kondoomid kõigis ühika tualettruumides, vestlused taksojuhtidega ja džässiklubi The Crypt külastus, mis asub muuseas St. Georgi katedraali keldris, mis mängis omakorda suurt rolli apart-heidi kukutamises LAVis.

Lõplahendus

Viimase hommiku innustava avakõne, mis oli ühtlasi lõpukõne, kandis ette LAVi teatripraktik Napo Masheane, kes rääkis LAVi naisnäitekirjanike ajaloost ja sellest, mis tunne on olla (mustanahaline) naine ja võidelda mineviku ning oleviku kõidistega; ka sellest, et kui ta nooremata töötas juveelipoes, küsisid täiskasvanud valged mehed poodi sisse tulles ja teda nähes kohe: "Kas ma saaksin palun rääkida kellegi intelligentsemaga?"

Ta lõpetas oma kõne luuletusega, millel oli refrään, mida ta koos žestidega mitmeid kordi järjest vaiksemalt kordas ja mida publik temaga sosinal kaasa lausuma hakkas. Nägin, kuidas paljudel mu ümber pisarad silma tulid, sest ta mõte oli oma lihtsuses nii ilus. Usun, et see sobib hästi mu lugu lõpetama. Eesti keelde tõlgituna kõlaks see nii:

Ära sulge oma templi uksi. See, mida sa otsid, otsib sind; see, mida sa tahad, tahab sind; see, mida sa vajad, vajab sind. Ära sulge oma templi uksi. Siin on piisavalt ruumi, et me kõik saaksime särada ja tantsida tulega tähise taeva all.

Kirjust ajaloost hoolimata seisab tänane Rakvere ametikooli kompleks vankumatu haridustemplina edasi. Maja sai valmis täpselt sada aastat tagasi, 1915. aasta sügisel.

MEELIS MEILBAUM

Sajaaastase KOOLIMAJA lugu

Piiri tänaval asuva sajandivanuse haridustemplini viib uhke pärnaallee. Saja aasta jooksul on mööda seda astunud sõdurid, õpetajad, kutseõppurid. Teadmata, et igal puul on oma nimi ja omanik. See ja veel palju teisigi fakte koorub välja, kui uurida suurejoonelise maja aukartustäratavat ajalugu.

Kui Venemaa haridusministeerium 1909. aastal Riia õpperingkonda õpetajate seminari asutada plaanis, ei olnud Rakvere esmaseks valikuks. Eesti alal koolitas õpetajaid vaid üks seminar ning see asus Tartus, mistõttu võeti nõuks kool rajada Kuresaarde, Mustveesse, Joaorgu või Võrru. Ajapikku jäi sõelale Joaoru, mida peeti sobivaks, sest asus Narvale ning vene keelele ja kultuurile lähedal.

Seminari rajamise eesmärk oligi tugevdata vene keele, õigeusu ja keisriviimu positsiooni, sest kardeti, et kui kooli loomisega hiljaks jääda, võivad kohalikud baltisakslased hoopiski ette jõuda. Kui ka Narva lähedusse maad ei saadud, pöörati silmad Rakvere poole. 1912. aasta augustis tegi 24. Riia õppekonna kuraator S. M. Prutšenko Venemaa haridusministrile ettepaneku rajada kool Rakverre.

Rakveret peeti sobivaks, sest see asus geograafiliselt soodsa koha peal, siin oli arenenud taristu, palju potentiaalseid õppureid ja odavalt kättesaadavad tarbekaupad. Lisaks eraldas linnavalikogu koolile tasuta neli tiinu maad.

Ehitamiseks saadi krediiti 131 328 rubla, projekti koostas Riia õpperingkonna arhitekt A. Gieselbasch. 1913.

aasta sügisel alustati ehitustöödega, ligi poole aasta pärast, kevadel, pandi koolimajale pidulikult nurgakivi. Tegemist oli väga moodsa hoonega (eriti just keskkütte, elektri ja ventilatsiooni tõttu).

Melanie Stein-Baumverk on meenutanud, et auväärsele tseremooniale oli kogunenud tähtsate inimeste koorekiht. Majale palusid õnnistust nii õigeusu preester kui ka luteri kiriku pastor.

Müüri sisse asetati silinder dokumentidega ja kõik kohalviibijad said sinna visata metallraha. Auk müüriti kinni ja piduliku sündmuse jätkuks oli ehitusplatsi lähedal kaetud pidulaud, kus asjaosalised olevat veetnud õige mitu tundi.

Ehitustööde kestel tuli kõne alla ka õigeusu kiriku ehitamine. Kuna hoone oleks tulnud liiga kalliks, piirduti altari ja ikonostaasi rajamisega kooli saali, mida kasutati mõnda aega ka kirikuna.

22. septembril 1916 õnnistati vastne kool pidulikult sisse. Meenutajad räägivad, et sündmus olevat olnud paras komejant, sest vaatamata Riia-Miitavi piiskopi ja viitsekubernerile osavõtu olid diakonid purjus ja kommenteerisid õelalt naisi.

Kool sai töötada veidi üle kahe aasta, kuni 1918. aasta veebruarirevolutsiooni ajal hoone Vene sõjaväe kätte läks. Aulas kisti maha keisri pilt ja lõhuti laiali ikonostaas, pidutseti ja laamendati. Aula all teisel korrusel lõhkes granaat ja tegi põrandasse suure augu.

Õige pea võtsid kooli üle aga hoopis Saksa väed ning kõik, mis sobis, tasiti laiali. Kasutuks peetud asjad, näiteks kooliõpikud, müüsid Saksa sõdurid Rakvere turul maha.

1918. aasta lõpul Saksa väed lahkusid ja kuni 1919. aasta suveni jäi maja Eesti sõjaväe kätte. Algas remont ja septembris 1920 sai õppetöö taas alata. Niisutussüsteem ja elektrijaam ei töötanud, kuid veevärk ja keskkütte olid korras. Rüüstatud aula sai uue näo, kui endise kabeli kohale ehitati lava.

Korrastati ka kooli ümbrus. 1921. aastal istutasid toona seminariistid ikooniliseks saanud pärnaallee – iga poiss sai omanimelise puu.

Seminari poisid olid ka krutskeid täis – nimelt avastasid nad, et üks pöö-

ningule välja tulevatest õhulõõridest saab alguse õpetajate toast. Nõnda istusid poisid õppenõukogude ajal pööningul ja kuulasid pealt kogu juttu, mis tuli nagu ruuporist.

Vaid üksteist aastat hiljem otsustati seminar õpetajate ülekoolitamise tõttu siiski sulgeda. Maja nõudis endale kaitseministeerium 1. diviisi staabiks. Vastutasuks lubati toetada uue gümnaasiumi ehitust 70 000 krooni ulatuses. Rakvere linn nõustus. Seminar viis oma õppevarad Tartusse ja osa said ka ümbruskonna koolid. Mida aga Rakvere linn ei näinud, oli toetusraha.

Eesti sõjaväe kätte läinud koolimaja kohaldati ametiruumideks. Eelkõige seati korda vasakpoolse maja esine, sest sinna, endisesse direktori korterisse, seadis end sisse 1. diviisi ülem kindralmajor Aleksander Tõnisson.

1946. aastast mäletab praegust ametikooli Olivia Saar-Valdmaa. "Pilt, mis mulle maja ette jõudes avanes, oli rabav – koolimaja esimese korruse aknast vaatasid välja hobused. Raske on

seda kohkumisest, imestusest ja arusaamatusest segast tunnet kirjeldada. Nii ma seal seisin ja ei osanud aru saada, kuidas võisid hobused kooliruumidesse sattuda. Kes oli nad sinna toonud? Ja kas see üldse oligi enam kool?"

Tõepoolest, kool see enam ei olnud. Kuni 1956. aastani, mil sinna asutati Rakvere internaatkool.

Mõnikümme aastat hiljem see aga likvideeriti ning sinna loodi hoopis sanatoorne metsakool. Seegi aga tegutses vaid kaks aastat, 1981. aastal jaotati kogu metsakooli inventar rajooni koolide vahel.

Samal aastal alustas tegevust Rakvere kutsekeskkool nr 38, mis tegutseb praegu Rakvere ametikooli nime all. Kohe algas ka ruumide remont, sest laed olid läbi vajunud ja kõik süsteemid amortiseerunud.

2010. aastal valmis uus töökodade korpus. Kaks aastat hiljem sai valmis kooli ajaloos suurejoonelisim remont, mis lubas modernsete süsteemide paigaldamise kõrval nähtavale tuua sada aastat tagasi paigaldatud kiviparketi osad ja taastada endisaegseid värvilahendusi.

Aga õpetajate toa jutud siiski enam lõõridesse ei kosta. (VT)

30
poissi õppis
1912. aastal
õpetajaks.

1921. aastal istutasid seminari poisid koolimaja ette kauni pärnaallee. 10 aastat hiljem tehtud pildil on puud veel noored, tänaseks on koolikompleksi allée alguses võimsate pärnade tagant vaeu näha.

2 X ARHIIV

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

**EI OLE OLEMAS
HALBA ILMA.
ON VAID HALVAD
VABANDUSED.**

Kombineeritud kütusekulu 3,9 - 5,8 l/100km CO₂ emissioon 104 - 134 g/km. Pildid on illustreeriv tähendus.

Rapid Spaceback Scout disainipakett. Hind alates 14 960 €

Varustuses: Disainipakett „Scout“, alarm, 16-tollised valuveljed „Rock“, kaugjuhtimisega kesklukustus, konditsioneer CLIMATIC, püsikiirushoidik, raadio „BLUES“, esiistmete soojendus, elektriaknad ees ja taga, 6 turvapatja ja palju muud.

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1 • Telefon: 6808 222 • info@skoda.ee, auto@skoda.ee
ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543 • laagri@skoda.ee • Täpsem info avamise kohta www.skodalaagri.ee
Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@astaauto.ee
Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee
Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee
Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

www.skoda.ee facebook.com/skodaest

Esmaspäev 21. september

etv

06.55 Terevisioon
08.55 Hercule Poirot
09.50 Terevisioon*
11.50 Maahommik*
12.35 Tareq Taylari Põhjamaade kokakunst*
12.55 Hommik Anuga*
14.10 Kahekõne (sub)*
14.35 Maa, armastan Sind!*
15.00 Rohke kalatuur*
15.30 Hyacinth Bucket*
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.35 Hercule Poirot*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.35 Meie inimesed
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.10 Dok Briti džiaadipruudid
23.05 Palveränduri surm,*
00.05 Ringvaade*

06.15 Animasarjad
07.10 Meie Charly*
08.00 Reporter*
09.00 Reetmine*
10.00 Natalia saatuse lained*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Sajandi armastus*
13.25 Heeringas Veenuse õlal*
13.55 Kuldvillak*
14.30 Lastega kodus
15.00 5 aastat hiljem*
16.00 Meie Charly
17.00 Natalia saatuse lained
18.00 Reetmine
19.00 Reporter
20.00 Köök
20.30 Kodutunne
22.30 Kaks ja pool meest
23.00 NCIS Los Angeles
00.00 Dexter
01.05 Vice – Ameerika vanametall ja droonide lapsed
01.35 Sisse-murdjad
02.00 Velveti moemaja*
03.15 Reporter*

06.15 Animasarjad
07.55 Südameasi*
08.55 Maitse*
09.50 Kirgecte torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.40 Tanel Padar ja sõbrad*
12.10 Shrek Kolmas
13.55 Reisihiit
14.15 Armastuse pisarad
15.15 Vaprad ja ilusad
15.50 Kirgecte torm
16.55 Südameasi
18.00 Maitse
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Krista lood
20.30 Eesti parim pagar
22.00 Võimalik vaid Venemaal
22.30 Mf Killerid
00.35 CSI kriminalistid
01.30 Kodumaa
02.35 Ben ja Kate
03.05 Eesti parim pagar*

07.00 Animasarjad*
09.00 Ringvaade* **09.35**
 8 mm ELU* **10.05** Holby City haigla*
11.05 Mf Baikonor **12.35** 18. Tartu Rattamaraton* **13.07** ERR.tee uudised **15.30** Tantsuakadeemia* **15.55** Lastetuba. Animasarjad **18.55** Tantsuakadeemia, 16/26: Vabalangemine **19.20** AK (viipek) **19.30** AK (vk) **20.00** Ajumängud: Fookuspookus **20.25** Raamatupood **20.50** Maailmapäev **21.35** Plektrum **22.20** Viis lugu, 2/5: Hedvig Hanson **22.45** Mf Halba-de kadususteta **00.40** Chalice. Vana-meeste silmad (ETV 2011)

09.00 Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna* **10.00** Totaalne muutmumine: kodu-eri* **11.00** Mf Star Trek 3: ot-sides Spocki* **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie ema **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Suvesangarid **21.30** Mf Kaitsja **23.30** Puhkus Mehhi-kos **01.05** Kuidas ma kohtasin teie ema* **01.55** Kälimehed*

08.00 Trennispikker **08.25** Kodus ja võõrsil* **08.55** Vallaline kaunitar* **10.35** Isutekitaja **10.45** Hüvastijätt* **12.40** Uus võimalus **13.10** Uus-Meremaa tippmodell **14.05** Mf Vastik valentini-päev **16.00** Köök* **16.30** Saladused* **17.00** Hüvastijätt **18.50** Isutekitaja **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Suur lotokolmapäev – Rooside sõda **20.30** Mf Yves Saint Laurent **22.35** Vallaline kaunitar **23.25** Miljonäri salamissoon **00.15** Õnnelikult lahutatud **00.40** Reporter **01.35** Kadunud

06.30 Hr Päiksekiir **07.00** Reporter* **08.00** Knight Rider* **08.55** Kaks kanget Vene-maal* **09.50** Viini võmmid* **10.45** Galileo* **11.15** Jututuba **14.20** Must nimekirj* **15.10** Komissar Rex **16.10** Knight Rider **17.10** Viini võmmid **18.05** Must nimekirj **19.00** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Kuldvillak **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Hit-leri arhitekt **23.30** Conan **00.20** Tuvikesed **01.15** Kaks ja pool meest

Teisipäev 22. september

etv

06.55 Terevisioon
08.55 Hercule Poirot
09.50 Terevisioon*
11.50 Tähendamis*
11.55 Prillitoos (sub)*
12.45 Osoon (sub)*
13.15 Välisilm*
13.50 Dok Briti džiaadipruudid*
14.40 Lähetus
15.05 Uued trikid*
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.35 Hercule Poirot*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 OP
22.10 Võõramaalane
23.00 Plektrum*
23.45 Ringvaade*

06.15 Animasarjad
07.10 Meie Charly*
08.00 Reporter*
09.00 Reetmine*
10.00 Natalia saatuse lained*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Köök*
12.00 Kodutunne*
13.00 NCIS Los Angeles*
14.00 Kaks ja pool meest*
14.30 Lastega kodus
15.00 Naabriplika*
16.00 Meie Charly
17.00 Natalia saatuse lained
18.00 Reetmine
19.00 Reporter
20.00 Takso
20.30 Radar
21.30 Viimane võmm
22.30 Krimi
23.00 Mf Patu linn 2
01.05 Mf Peacock
02.40 Üle võlli kuulsaks
03.05 Reporter*
03.55 Hooaeg*
04.40 Piinlikud kehad – kliinik

06.15 Animasarjad
07.55 Südameasi
08.55 Maitse*
09.50 Kirgecte torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.40 Krista lood*
12.15 Eesti parim pagar*
13.45 Võimalik vaid Venemaal*
14.15 Armastuse pisarad
15.15 Vaprad ja ilusad
15.50 Kirgecte torm
16.55 Südameasi
18.00 Meisterkook
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Kaua võib!
20.30 Suletud uste taga
21.30 Padjaklubi
21.30 Juurdust New Yorgis
23.30 Mf Olen number neli
01.35 Kodumaa
02.35 Ben ja Kate
03.05 Kaua võib!
03.35 Padjaklubi*
04.35 Seitsmesed uudised

07.00 Animasarjad*
 Lastetuba* **09.00** Ring-vaade* **10.05** Holby City haigla* **11.05** Plektrum* **11.50** Viis lugu* **12.17** ERR.tee uudised **15.30** Tantsuakadeemia* **15.55** Lastetuba. Animasarjad **18.55** Tantsuakadeemia, 17/26: Suveöö unenägu **19.20** AK (viipek) **19.30** AK (vk) **20.00** Rakett 69: Kolm parimat **20.30** 8 mm ELU **21.00** Saladuslik Aafrika **21.30** 4x4 **22.00** Dok Petis **23.35** Mf Baikonor* **01.05** Rändteater, Vaba Vanker*

08.30 Seitsmesed uudised* **09.30** Kodu keset linna* **10.00** A-Rühm* **11.00** Mf Kaitsja* **12.50** Suvesangarid* **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie ema **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Suvesangarid **21.30** Mf Universaalne sõdur: uus algus **23.25** Puhkus Mehhi-kos **01.00** Kuidas ma kohtasin teie ema* **01.50** Kälimehed*

08.00 Trennispikker **08.25** Kodus ja võõrsil* **08.55** Vallaline kaunitar* **09.45** Miljonäri salamissoon* **10.35** Isutekitaja **10.45** Hüvastijätt* **12.40** Uus võimalus **13.10** Uus-Meremaa tippmodell **14.05** Mf Yves Saint Laurent* **16.05** Suur lotokolmapäev – Rooside sõda* **17.00** Hüvastijätt **18.50** Isutekitaja **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Naabriplika **20.30** 10 aastat nooremaks **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mf Politseiaakadeemia 2 **23.30** Conan **00.20** Tuvikesed **01.15** Kaks ja pool meest

06.30 Kuldvillak* **07.00** Reporter* **08.00** Knight Rider* **08.55** Conan* **09.50** Viini võmmid* **10.45** Galileo* **11.15** Jututuba **14.20** Must nimekirj* **15.10** Komissar Rex **16.10** Knight Rider **17.10** Viini võmmid **18.05** Must nimekirj **19.00** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Kogujad **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mf Politseiaakadeemia 2 **23.30** Conan **00.20** Tuvikesed **01.15** Kaks ja pool meest

Kolmapäev 23. september

etv

06.55 Terevisioon
08.55 Hercule Poirot
09.50 Terevisioon*
11.50 OP*
12.20 NO99 Kunstikool
12.25 Meie Aja Kunst
12.55 Meie maailm
13.00 Riigikogu infotund
14.00 Ajavaod*
14.30 Raskeveesõda*
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.35 Hercule Poirot*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 OP
22.40 Kaardimaja
23.25 Ringvaade*

06.15 Animasarjad
07.10 Meie Charly*
08.00 Reporter*
09.00 Reetmine*
10.00 Natalia saatuse lained*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Krimi*
12.00 Radar*
13.00 Nädalalõpp Kanal 2ga*
14.30 Lastega kodus
15.00 Viimane võmm*
16.00 Meie Charly
17.00 Natalia saatuse lained
18.00 Reetmine
19.00 Reporter
20.00 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda
21.00 Saladused
21.30 Pilvede all
22.30 Vahelevõtja
23.30 Kriit
00.30 Motiiv
01.25 Kliendinimekirj
02.10 Vampiiripäevikud
02.55 Reporter*
03.45 Rooti võim*
04.15 Krimi*
04.45 Illusioonimeistrid

06.15 Animasarjad
07.55 Südameasi*
08.55 Meisterkook*
09.50 Kirgecte torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.40 Krista lood*
12.15 Kaua võib!
12.10 Suletud uste taga*
13.10 Padjaklubi*
14.15 Armastuse pisarad
15.15 Vaprad ja ilusad
15.50 Kirgecte torm
16.55 Südameasi
18.00 Meisterkook
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Tanel Padar ja sõbrad
20.30 Kätemaksukontor*
21.35 Selgeltnägijate tuleproov
22.40 Kriis
23.40 Reetmine
00.40 Dr House
01.35 Kätemaksukontor*
02.30 Tanel Padar ja sõbrad*
02.15 Abielus esimesest silmapilgust*
03.10 Võimalik vaid Venemaal*
03.35 Top Gear*
04.35 Seitsmesed uudised

07.00 Animasarjad*
 Lastetuba* **09.00** Ring-vaade* **10.05** Holby City haigla* **11.05** Plektrum* **11.50** Viis lugu* **12.17** ERR.tee uudised **15.30** Tantsuakadeemia* **15.55** Lastetuba. Animasarjad **18.55** Tantsuakadeemia, 18/26: Pisikesed priimabaleriinid **19.20** AK (viipek) **19.30** AK (vk) **20.00** Mf Jüri Rumm (Eesti 1994) **21.30** Mf Tobu mälestused **23.30** Johnsoni nimekirj **00.10** Vaba maa (Eesti 2012) **00.35** Andre Hein. Päikese viimne kingitus

08.30 Seitsmesed uudised* **09.30** Kodu keset linna* **10.00** A-Rühm* **11.00** Mf Universaalne sõdur: uus algus* **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie ema **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Suvesangarid **21.30** Mf Sweeney **23.30** Puhkus Mehhi-kos **01.15** Kuidas ma kohtasin teie ema* **02.05** Kälimehed*

08.00 Trennispikker **08.25** Kodus ja võõrsil* **08.55** Vallaline kaunitar* **10.35** Isutekitaja **10.45** Hüvastijätt* **12.40** Uus võimalus **13.10** Briti tippmodell **14.05** 10 aastat nooremaks* **14.35** Kahtluse all* **16.00** Naabriplika **17.00** Hüvastijätt **18.50** Isutekitaja **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Kodutunne **20.30** Mf Ropult magus **22.30** Vallaline kaunitar **00.15** Uuel ringil **00.40** Reporter **01.35** Kadunud **02.20** Vahelevõtja

06.30 Kogujad* **07.00** Reporter* **08.00** Knight Rider* **08.55** Conan* **09.50** Viini võmmid* **10.45** Galileo* **11.15** Jututuba **14.20** Must nimekirj* **15.10** Komissar Rex **16.10** Knight Rider **17.10** Viini võmmid **18.05** Must nimekirj **19.00** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Krimi **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mf Salajane aken **23.30** Conan **00.20** Tuvikesed **01.15** Kaks ja pool meest

Neljapäev 24. september

etv

06.55 Terevisioon
08.55 Hercule Poirot
09.50 Terevisioon*
11.50 Pealtnägija*
12.40 Meie inimesed*
13.10 Vabariigi kodanikud (sub)*
14.05 Herakles Hermese vastu
15.20 Vita brevis
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.35 Hercule Poirot*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
20.35 Maa, armastan Sind!
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.40 Kapital
22.10 Ml: Muusika-aasta portree
22.35 Dok Steve Reich
23.30 Ringvaade*

06.15 Animasarjad
07.10 Meie Charly*
08.00 Reporter*
09.00 Reetmine*
10.00 Natalia saatuse lained*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Saladused*
12.00 Takso*
12.30 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda*
13.30 Vahelevõtja*
14.30 Lastega kodus
15.00 Pilvede all*
16.00 Meie Charly
17.00 Natalia saatuse lained
18.00 Reetmine
19.00 Reporter
20.00 Kümnenendi suurimad muusikahitid*
22.00 Mf Pohmakas 2
00.05 Mf 30 minutiga või rutem
01.40 Mf Reegliteta võitlus
03.25 Reporter*
04.15 C-Komando
04.45 Illusioonimeistrid
05.30 Doktor Oz

06.15 Animasarjad
07.55 Südameasi*
08.55 Meisterkook*
09.50 Kirgecte torm*
10.55 Vaprad ja ilusad*
11.40 Võimalik vaid Venemaal*
12.10 Kondid*
13.10 Abielus esimesest silmapilgust*
14.15 Armastuse pisarad
15.15 Vaprad ja ilusad
15.50 Kirgecte torm
16.55 Südameasi
18.00 Meisterkook
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Tanel Padar ja sõbrad
20.30 Kätemaksukontor*
21.35 Selgeltnägijate tuleproov
22.40 Kriis
23.40 Reetmine
00.40 Dr House
01.35 Kätemaksukontor*
02.30 Tanel Padar ja sõbrad*
02.15 Abielus esimesest silmapilgust*
03.10 Võimalik vaid Venemaal*
03.35 Top Gear*
04.35 Seitsmesed uudised

07.00 Animasarjad*
 Lastetuba* **09.00** Ring-vaade* **10.05** Holby City haigla* **11.05** 4x4* **11.35** Dok Vaesus? Park Avenue: raha, võim ja Ameerika unelm **12.28** ERR.tee uudised **15.30** Tantsuakadeemia* **15.55** Lastetuba. Animasarjad **18.55** Tantsuakadeemia, 19/26: Ilusaimad ja parimad **19.20** AK (viipek) **19.30** AK (vk) **20.00** AegRuum. Homsed linnad, 2/3: Nutilinnad **20.55** Ajumängud* **21.15** 3 hitti: Tantsuvideod 2012 **21.30** Üks inimsüda **22.20** Raamatupood* **22.45** Eesti TOP 7 **23.35** Dok Petis*

08.30 Seitsmesed uudised* **09.30** Kodu keset linna* **10.00** A-Rühm* **11.00** Mf Sweeney* **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Kuidas ma kohtasin teie ema **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Mf Atlas kehitas õlgu: I osa **23.30** Puhkus Mehhi-kos **01.05** Kuidas ma kohtasin teie ema* **01.55** Kälimehed*

08.00 Trennispikker **08.25** Kodus ja võõrsil* **08.55** Vallaline kaunitar* **10.35** Isutekitaja **10.45** Hüvastijätt* **12.40** Uus võimalus **13.10** Briti tippmodell **14.05** 10 aastat nooremaks* **14.05** Mf Ropult magus* **16.00** Kodutunne* **17.00** Hüvastijätt **18.50** Isutekitaja **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Pilvede all **20.30** Jo Frost – peareasjad **21.30** Aedniku aabits **22.00** Uus võimalus **22.30** Vallaline kaunitar **00.15** Uuel ringil **00.40** Reporter **01.35** Kadunud

06.30 Krimi* **07.00** Reporter* **08.00** Knight Rider* **08.55** Conan* **09.50** Viini võmmid* **10.45** Galileo* **11.15** Jututuba **14.20** Must nimekirj* **15.10** Komissar Rex **16.10** Knight Rider **17.10** Viini võmmid **18.05** Must nimekirj **19.00** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Takso **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mf Tiksuv kell **23.30** Conan **00.20** Tuvikesed **01.15** Kaks ja pool meest

Reede 25. september

etv

06.55 Terevisioon
08.55 Hercule Poirot
09.05 Terevisioon*
11.50 Kahekõne*
12.25 Kapital*
12.50 Foorum (sub)*
13.50 Ml: Muusika-aasta portree*
14.20 Kölab hästi!
14.25 Dok Steve Reich*
15.20 Ilus maa: Sibulatee retk
15.35 Sügise laulud
16.00 Holby City haigla
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Õnne 13
17.35 Hercule Poirot*
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
20.35 Maa, armastan Sind!

Pikk 8, 44307 Rakvere
E-post: toimetus@virumaateataja.ee
reklaam@virumaateataja.ee
Internet: www.virumaateataja.ee

Kuulutused ja ajalehe tellimuste vastuvõtt toimetuses E-R kl 9-17
Klienditeenindaja: Maret Sepp 322 9110
maret.sepp@ajaleht.ee
Peatoimetaja: Aarne Mäe 322 9101
aarne.mae@ajaleht.ee
Peatoimetaja asetäitja: Teele Üprus 322 9107
teele.yprus@ajaleht.ee
Uudistetoimetaja: Andres Pulver 504 2186, 322 9103
andres.pulver@ajaleht.ee
Küljetoimetaja: Katrin Uuspõld 322 9105
katrin.uuspold@ajaleht.ee

Toimetajad: Kristi Ehrlich 322 9117
kristi.ehrlich@ajaleht.ee
Anu Viita-Neuhaus 322 9114
anu.viita-neuhaus@ajaleht.ee

Reporterid: Toomas Herm 525 0277, 322 9104
toomas.herm@ajaleht.ee
Merly Raudla 322 9118
merly.raudla@ajaleht.ee
Inna Grünfeldt 322 9128
inna.grynfeldt@ajaleht.ee
Eva Klaas 322 9113
eva.klaas@ajaleht.ee
Kristel Kaljuvee 322 9106
kristel.kaljuvee@ajaleht.ee

Fotograafid: Meelis Meilbaum 5301 7746, 322 9124
meelis.meilbaum@ajaleht.ee
Marianne Loorents 5912 4080, 322 9102
marianne.loorents@ajaleht.ee

Keeletoimetused: Toimetajad: Eno Noorväli 322 9125
eno.noorvali@ajaleht.ee
Marju Lina 322 9123
marju.lina@ajaleht.ee
korrektor: Helen Laansoo-Hämarik 322 9123
helen.laansoo-hamarik@ajaleht.ee

Küljendus: Toomas Erapart 322 9121
Andres Ott 322 9124
Reklaamitoimetused: reklaamitoimetuse peaspetsialist
Kairi Samolberg 5326 7950, 322 9126
kairi.samolberg@ajaleht.ee
müügispetsialist
Airi Bachmann 502 3845, 322 9108
airi.bachmann@ajaleht.ee
müügispetsialist
Ester Salamets 5307 3622, 322 9112
ester.salamets@ajaleht.ee

Väljaandja:
AS Ühinenud Ajalehed
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaas-
töid toimetada ning lühendada. Kaas-
töid ei tagastata ega retsenseerita. Välis-
autorite honorarid kantakse autori pan-
gaarvele kord kuus järgmise kuu
5. kuupäeval. Kõik ajalehes Virumaa
Teataja avaldatud artiklid ja fotod on
autoriõigusega kaitstud, nende repro-
dutseerimine, levitamine ning edastami-
ne mis tahes kujul on ilma ASi Ühine-
nud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta kee-
latud.
Sisuliste kaebustega võib pöörduda
pressinõukogusse pn@eall.ee või tel
646 3363. Virumaa Teataja ilmub viis
korda nädalas. Trükk: AS Kroonpress,
Tähe 133, Tartu. Trükiarv 6075.

Neljapäeval sündis
Rakvere haiglas
üks poiss.

OBET ELLEMÄE

Langetame leinas pea
armsa sõbra mälestuseks.

Avaldame kaastunnet Irenele
kalli abikaasa ja Rutile ning
Guidole isa kaotuse puhul.

Ene ja Vello

Tähed, mis kirjutame paberile, kaovad kunagi.
Jäljed, mis jätame liivale, kustutab vesi.
Kuid aastad, mis veetsime koos, ei unune iialgi ...

Mälestame sõbralikku naabrit, laulu- ja pillimeest
OBET ELLEMÄED
Avaldame kaastunnet Irenele laste ja lastelastega.

Paide mnt 7 majaelanikud ja Selge pere

KOOLITUS

Rakvere JK Tarvas kutsub treenin-
gutele 2008. ja 2009. a sündinud
poisse ja tüdrukuid. Info
5344 9925, jktarvas@jktarvas.ee.

KINNISVARA

Anda üürile 3toaline korter Rakve-
re keslinnas. Tel 5556 3904.

Haljala vallavalitsus annab üürile
äriruumid Haljala alevikus Rakvere
mnt 12 üldpindalaga 43,9 m², 1
korrus, eraldi sissepääs. Hoones
keskküte, tsentraalne veevarustus
ja kanalisatsioon, internet, valve-
signalisatsioon. Tel 506 3753.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja
põllumaad. 504 5215, 514 5215.

Müüa maja koos kõrvalhoonetega
Väike-Maarja vallas Eipri külas.
Hind 29 000 eurot. Tel 5812 7303.

Müüa maja Väike-Maarjas, 5 tuba,
heas korras, saun, garaaž, kõr-
valhoone, alevi keskuses. Tel
505 0276.

Müüa talumaja 8 km Rakverest,
maad 3,5 ha. Kat 27202:001:0090.
Hind 28 500 €. Info 5694 6444.

Müüa Tamsalu keskuses MAJA. 1
korrus (maa-ahju-pliidiküte, saun)
114 m², vajab sanremonti, 11 korrus
72 m², viimistlemata. Krunt 0,12
ha. Kiire! Info 5819 2192.

OÜ Kehra Agro ostab
PÕLLUMAAD
Järvamaal ja Lääne-Virumaal

Parim hind ja
kiire tehing!

Tel 509 6173, Andrus
www.kehraagro.ee

Noor pere soovib üürida maja või
talu hilisema ostuvõimalusega.
Hooned võivad olla amorti-
seerunud, kuid taastatavad. Info
5840 4804.

Omanik müüb 1toal k m kap-re-
monditud korteri (1 k) Rakvere
kesklinnas Rohuaia 22. Info
511 6424, vainupeal@gmail.com.

Ostan Rakveres 3-4toalise ahiküt-
tega korteri. Võib vajada remonti.
5811 7701.

Ostan 1-2toalise korteri Tallinnas.
Tel 5618 6948.

Müüa 2toal k m korter (II k) Rak-
veres Küti tn. Info 523 3054.

Ostan maad. 529 3609.

Võtan üürile autoremondiks sobi-
va ruumi. Ruumi suurus võiks olla
60-200 m² (eelistatult Vinni, Pa-
justi). 5346 6841.

LOOMAD

Müüa küülikutiha. Tel 512 2882.

Müüa noor kits 2 tallega ja 1,5 a
sikk. Tel 554 3596.

METSAMATERJAL

Haljalas müüa 40 l võrkudes kuiva
leppapuud 2 € ja kaske 2,3 € tk. Tel
505 1528.

Küttepindade (30-70 cm) müük
koos transpordiga 28 € rm,
ka võrkkottides (1,3 € tk). Tel
5192 1547.

Müüa lõhutud küttepuid
(ka kuivi). Tel 5554 6093.

Müüa 30 cm saareküttepuid, ka
võrkkottides. Hind 30 € rm. Tel
5192 1547.

Müüa 3 m ja lõhutud küttepuid.
Puulõhkumisteenus. Tel 504 3326.

Müüa halupuid 5 rm alustel, kõik
puuliigid eraldi. 5399 3702.

Müüa kuivi küttepuid, ka väikestes
kogustes. Kuivad puud ja klotsid
võrkkottides otse tuppa ahju ette!
Ladustamine. Info 507 4958.

PÕMM - 3 m ja lõhutud odavad
küttepuid. 5646 0921.

Müüa küttepuid (ka kuivi) Vinnis.
Tel 5783 8999.

Müüa küttepuid, koorem 4 ruumi.
Tel 504 3246.

Müüa saetud, lõhutud küttepuid.
Tel 5192 4320.

Müüa lõhutud küttepuid,
ka 3 m. Metsamaterjali
transport. Info 5695 5572.

Müüa soodsalt 3 m küttepuid.
507 4553.

Müüa soodsalt küttepuid koos
veoga. Asume Kadriina lähedal. Tel
5199 4895.

Müüa soodsalt lõhutud küttepuid
(lepp, sanglepp, kask), ka kuivi. Tel
504 5632.

Müüa toorest ja kuiva küttepuid,
ka võrgus (kask, lepp, sanglepp).
Koorem laotud, vedu tasuta.
518 2665.

Müüme Haljalas lehtpuukütte-
puid, koorem 5 ruumi. Info
505 1528.

Saetud, lõhutud kuiv küttepuid.
Vedu tasuta. 5399 1810.

OÜ Multi Varius müüb 3 m ja lõ-
hutud küttepuid (kõik puuliigid).
501 3862.

Pidevalt müüa saetud, lõhutud
küttepuid. Veovõimalus. Asume
Kunda lähedal. 523 4142.

MUUD

Veeda mõnusalt aega AirSofti
(paintball'i analoog) mängides!
www.airsoft24.ee. Tel 5378 1500.

TÖÖ

29aastane naine otsib päevast või
osalise koormusega tööd. Koge-
mused klienditeeninduses, laotöös
ja assistendina; olemas juhuluba.
Tel 5624 3282.

OÜ Moe Saetööstus võtab tööle
ketassaeraami operaatoreid.
Vajadusel väljaõpe kohapeal.
Info 506 6761 või
moesaetostus@hotmail.ee.

Otsin aktiivset inimest, kes hoiaks
minu kahte lasteaiaaalist last vas-
tavalt vajadusele. Mitte igapäeva-
ne töö. Tel 5637 2024.

Vajangu seafarm võtab tööle si-
gade tapja. Tasu Eesti keskmine
brutopalk. Transpordivõimalus
Rakverest. Väljaõpe kohapeal.
Info E-R tel 511 8848.

Pakume tööd ausale, kohusetund-
likule ning lojaalsele CE-kat veoau-
tojuhile, kes oskab eesti keelt ja
kellel on varasem töökogemus
pool- ja /või täishaakel. Kasuks tu-
levad soome keele oskus, inglise
keele oskus ja ADR. Töö vahetus-
tega: 2 nädalat tööl ja 1 nädal ko-
dus. Stabiilne töö Soome-Rootsi
vahel. Andrus, 5340 0065.

OÜ Linnuse Autokeskus võtab
tööle autoremondilukksepa.
Täpsem info telefonil 324 0044,
526 0155. CV palun saata
aadressil info@linnuseauto.ee.

Vajame kogemustega puhas-
tusteenindajaid ja puhkuseand-
jaid Rakveres, Tapal. Kiire! Tel
503 4219.

Vajame CE-kat autojuhti kallur-
autole. Vajalik digikaart. Info
502 5108.

PÕLLUNDUS

Kabrani talu müüb kartulit "Gala"
12 eurot kott. Vedu. Tel 5346 6784.

Müüa toidukartulit "Gala", "Laura"
0,3 € kg. Vedu. Tel 514 1338.

Müüa toidukartulit "Laura", "Ariel-
le", "Vineta". 30 senti kg, vedu. Va-
hemetsa talu, 520 2036.

Müüa toidukartulit "Vineta", "Lau-
ra", "Arielle". Tel 5619 3086.

Ostan traktorile haagise ja Kverne-
landi adra. Tel 5382 2006.

SÕIDUKID

1994. - 2006. a autode kokkuost.
553 3060.

Müüa korralik Nissan Primera (143
000 km, kaasa talverehvid). Tel
5334 0273.

Toyota Avensis 2.0, D4D, 93 kW,
07 a, must, konks, suur ekraan, va-
lu. 503 0530.

TEADE

Sensitiiv-tervendaja Andrese
vastuvõtt Rakveres. Registreeri-
mine telefonil 5679 0181.

TEENUS

Akende pesu, katuste pesu, vee-
rennide puhastus. Tel 5638 8994.

Akumulatsioonipaakide tootmine,
katlad, pelletkaminad, pelletkatlad.
www.soojapood.ee, tel 5553 9162.

**Puurkaevude, küttegaevude
puurimine, puhastamine,
projekteerimine**
Septikute müük ja paigaldus
**Kanalisatsiooni- ja veetrassi-
tööd**
**Süvaveepumpade
müük ja paigaldus**
Tel 521 7415, 504 2999
www.BaltiPuurkaev.ee

JP EHITUSGRUPP
JP Ehitusgrupp OÜ - katusepaigal-
dus (plekk, kivi, eterniit), katuste ja
rennide hooldus, fassaadid, vihma-
veesüsteemid (ühenduskohtade-
ta), korterite remont, üldehitus,
ventilatsioonitööd. Tel 5633 6291,
jpehitusgrupp@gmail.com.

Virumaa katused oü
Katused (plekk, eterniit, kivi, bi-
tuumen), fassaadid, plekikantimis-
tööd. Valmistame ja paigaldame
ühenduskohtadeta vihmavee-
renne. Marko 5330 1455, Arto
5340 6519, virumaa.katused@
gmail.com.

Ennustusliin 24/7/365, kõnemi-
nuti hind 1,08 €. Kui sul on küsi-
mus, on olemas ka vastus! Helista
tel 900 9889.

Avaldame sügavat kaastunnet
Rutile kalli isa
OBET ELLEMÄE
surma puhul.

ASi Rakvere Haigla
radioloogiasakond

OBET ELLEMÄE
10. IV 1932 - 17. IX 2015
Mälestame kallist vanaisa.
Leinab Ergo lähedastega

Katuseehitus (lame- ja viilkatu-
sed), üldehitustööd. 5629 8738,
info@palmergrupp.ee.

Auto- ja majaklaaside toonimine.
522 2511. www.toonklaas.ee.

A-TORU. SAN-TEHNIKA paigal-
dus. 5332 4749.

Katuste müük ja paigaldus (plekk,
eterniit), fassaadi-, ehitus- ja
plekksepatööd. Vihmaveesüsteemid,
turvatarkused. Järelmaksuvõim-
alus. Tarmo 5565 3842, Kusti
5559 6270, www.teraskatus.ee.

AUTOKLAAS
Sõidua autod | Pakiautod
Veoautod | Traktorid
KLAASIDE MÜÜK,
KAHJUKÄSITLUS,
VAHETUS, PARANDUS
www.stik.ee
Rakvere, Vabaduse 12
Tel 512 4620

Kolimisteenus ja ekskavaatorite
rent. Info +372 5646 7038.

Kolitaško. Tel 504 3246.

Korstnapühkija, tel. 5560 4046.

Küttepude saagimine, lõhkumi-
ne. 529 7189.

Ohtlike puude langetamine ja puu-
de hooldusloikus. Professionaalne
teenus mõistliku hinnaga. Tel
5822 8154, www.puulangetus.eu.

OÜ Acro Kivi hauakivid ja -plaadid.
516 7181.

Kaev-, planeerimistööd,
kraavide ja tiikide süvendamine
ekskavaatori ja kopplaaduriga.
Tel 528 5435.

Paigaldame aknaid ja uksi. Teeme
ka akende ja uste remonti, hool-
dust, reguleerimist ja paketi vahes-
tust. 5307 8178.

Paigaldame tänavakive. Tel
5382 6917.

TP PLEKITÖÖD OÜ

Parima hinnaga paigaldame ja
müüme katuseid, vihmaveesüs-
teeme, fassaade. Plekikantimis-
tööd. +372 508 8497, tel + faks
325 1730, info@tpplekitood.ee,
www.tpplekitood.ee.

VIRU MATUSETEENUSED
Rakveres Kunderi 6.
Külmik. 322 3046.
Matuseabi 24 h, 516 1480.

RAKVERE MATUSEBÜROO
Tallinna 15, tel 324 4473.
Juhataja Aare Rohumets.
Matuseabi 24 h, 516 4699.

Pressin õunamahla 0,3 € l (tellija
õuntest). Tel 502 5851.

Puurkaevude rajamine ja puhasta-
mine. Vee- ja kanalisatsioonitru-
stike, septikute ja süvaveepumpade
paigaldus. 502 1279, 526 9604,
www.puurkaevumeistrid.ee.

Korsten Puhtaķs OÜ
Korstnapühkimine
Pottsepatööd
Tel 1554

Rakkekaevude kaevamine, puhas-
tamine ja remont. Tel 5638 1774.

Rakkekaevude puhastamine ja re-
mont. Vajadusel ülemiste rõngaste
vahetamine. 557 4792.

LÄÄNE-VIRU MÖDRIKU RAKENDUSKÕRGGKOL

Väärikas algus - parem tulevik!

Lääne-Viru Rakenduskõrgkool võtab 2015/2016. õa vastu õpilasi

MÜÜGIKORRALDAJA taseme 5 töökohapõhisesse õppesse

Õppeaeg on kaks aastat.
Õppekava maht on 120 EKAP, millest praktika töökohal moodustab 80 EKAP.
Oodatud on keskkaridusega kaubandusettevõttes töötavad inimesed.

Sisseastumisel on vaja esitada järgmised dokumendid:

- vormikohane avaldus, täidetakse kohapeal;
- keskkaridust tõendav dokument koos hinnetelehega või kinnitatud koopiad;
- 1 (üks) foto 3x4 cm;
- ID-kaart või pass;
- nimemuutust tõendav dokument (nimemuutuse korral).

Töökohapõhistel õppijatel on nende töökohas määratud juhendajad. Juhendamise kohta sõlmitakse kooli ja ettevõtte vahel lepingud ning kool maksab juhendamise eest tasu. Lisaks korraldame juhendajatele infopäevi ja ühiseid workshop'e õppekava tutvustamiseks ja õpetatava sidumiseks kaubandusettevõtete argipäevaga. Koostame üheskoos praktikaväliseid ja lahendame üleskerkinud probleeme.

Õppetöö toimub kahel järjekorral nädalapäeval (nt esmaspäeval ja teisipäeval) üle nädala. Õpilased saavad õpilaspileti (ka ISIC) ja sellega kaasnevat soodustusi. Tööandja võimaldab õpingutes osalemiseks õppepuhkust.

Esimene sissejuhatav õppepäev on Mödrikul planeeritud kolmapäeval, 23. septembril 2015 algusega kell 12.30, kuhu ootame kõiki õppijaid koos nende juhendajatega.

Õppijatel palume kaasa võtta sisseastumiseks vajalikud dokumendid. Täiendavat infot müügi korraldaja töökohapõhisesse õppesse asumise kohta annavad Liina Maasik, liina@lvrrkk.ee või tel +372 56 261 203, ja Heve Kirikal, heve@lvrrkk.ee või tel +372 52 01 955.

Dokumente võib tuua kuni 2. oktoobrini 2015.

Car Style

AUTOPESULA

Kroonikeskuse all olev Carstyle autopesa
ootab uusi ja vanu kliente

Broneeri aeg: telefonil 337 1184 või www.carstyle.ee

LAHTISTE USTE PÄEV JA KOERU HOOLDEKESKUSE 65. SÜNNIPÄEV

Toetame, hoiame, hoolime

Hea huviline, oled teretunud kolmapäeval, 30. septembril kella 10st 15ni lahtiste uste päevale (Ida 2, Koeru alevik).

PÄEVAKAVA

10.00 Avasõnad juhataja Rünno Lassilt.

10.00–14.00 Infopäev erineva kõrvalabi vajaduse ja puudega isikutele ning omastehooldeajatele. Abi- ja hooldusvahendite väljapanek koos uudistoodete näidisesitlustega.

10.30 Esimene üle-eestiline hooldustöötajate kutseväistlus.

14.00–15.00 Ringkäik majas. Tutvustatakse teenuseid, klientide elukeskkonda, hooldustingimusi ja vabaaja veetmise võimalusi.

Kõigile külastajatele avatud kl 10–15 kohvik.

SRS Kaubandus OÜ
**OSTAME
PÕLLUMAAD**
(võib olla koormatud rendilepinguga)
Pakkuda võib ka koos
metsa ja hüpoteegiga
PARIM HIND! KIIRE TEHING!
tel 506 9600
ott@apslund.ee

REHVIABI 24 H
Jussi Rehviabi

REHVIDE MÜÜK
JA PAIGALDUS

VEERMIKU JA
SUMMUTI REMONT

PUKSEERIMISHAAGISE
RENT

RAKVERE

Kütuse 16a,
tel 5829 6492
tel 5673 6864

bioenergia
www.bioenergia.ee
OSTAME võsa- ja raiejäätmeid
MÜÜME puidutuhka
põlluväetiseks
PAKUME raie- ja väljaveo-
teenust
Info 510 7691
info@bioenergia.ee

SÕIDUAUTO
AUTOREMONT
**ROOLILATID
TAGASILLAD**
Haljala tee 5, Tõrremäe
Tel 324 0540, 501 2459
www.soiduauto.ee

TOONKLAAS
www.toonklaas.ee
**AUTO- JA MAJAKLAASIDE
KILETAMINE TOON- JA
TURVAKILEGA**
Tel 522 2511
RAKVERE NORTSU TEE 2

Rakveres

B-kat 23.09 ja 23.10
B-kat e-õpe 24.09 ja 15.10

A, A1, A2, AM, BE, C, CE
koolitusega võib alustada
igal ajal

Esmaabi koolitus
26.09, 16.10, 30.10

Võimalus õppida B-kategooriat käsijuhtimisega autol!

OÜ Autosõit
Ohutu sõidu kool
**Lõppastmekoolitus
iga nädal**
Info ja registreerimine
tel 5345 1061
www.autosoit.ee

AK
Autoteenindus
AUTO VÄRVIMISTÖÖD
**TULE TEE AUTO
TALVEKS KORDA
MEIL!**
**autode
avariiremont ja
värvimistööd**
Narva 23f, Rakvere
tel 327 0401
gsm 5346 3787
info@akauto.ee
www.akauto.ee

Ostame
lehtpuuenamusega
metsakinnistuid ja
raieõiguseid üle Eesti
Janar Reiljan
Tel. 5071800
janar@metsahalduse.ee
ANT Metsahalduse
www.metsahalduse.ee

**Hea
metsaomanik!**

OSTAME:

- kasvava metsa raieõigust
- metsamaterjali

PAKUME:

- head hinda ja kvaliteetset
metsa ülestöötamise-
ning transporditeenust
- Margus Ritson,**
tel 503 0618,
margus@artiston.ee

OSTAME:

- metsakinnistuid
 - põllukinnistuid
- Taavi Saar,**
tel 508 9955
taavi@artiston.ee

ARTISTON

REINPAUL
**OSTAME KASVAVAT JA
LADUSTATUD VÕSA**
Raiume võsast puhtaks
kraavid, tee- ja põlluväetised,
lepikud, haavikud jne.
Info tel 5593 3899, kaido@reinpaal.ee
www.reinpaal.ee

www.landeker.ee
OÜ LANDEKER

**OÜ Landeker ostab
metsa ja maad,
sobib ka läbiraiutud ja
hüpoteegiga maa,
ettemaksu võimalus!**

Tel 489 4055, 511 0415,
517 9866, faks 489 4962.

DM METS
**MÜÜ OMA METS
PROFESSIONAALSELE
PARTNERILE,
SAADES ISE
PARIMA HINNA!**
Tel 5650 0415
info@dmmets.ee
www.dmmets.ee

**15 AASTAT KOGEVAST METSANDUSES!
PALJU RAHULOLEVAID METSOMANIKKE ÜLE EESTI!**

ACTIVELY

Tel 507 8184 • info@actively.ee
www.actively.ee

Ostas • metsakinnistuid (ka hüpoteegiga)
• raieõigust ning metsamaterjali

Aitas • planeerida/teostada metsa uuendamist
• vajadusel koostada metsamajandamiskava

ENNE, KUI OTSUSTATE, KÜSIGE KA MEIE PAKKUMIST!

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad,
palke ja paberipuitu, küttepuitu ja
raidmeid

Tel 557 9936, 514 8238
e-post eesti@metsagroup.com

TOLMETS
TOLMET EESTI OÜ

16961
www.tolmets.ee

ALATI PARIM HIND METALLI HINNAD

GABARIITNE TERAS	€/t	110
MITTEGABARIITNE TERAS	€/t	100
MALM	€/t	100
MALMIST seadmed ja mootorid (õlivaba)	€/t	80
PLEKK	€/t	85
ALUMIINIUMVALU (puhas)	€/t	0,92
ALUMIINIUMVALU (lisandiga)	€/kg	0,30
VASK (puhas)	€/kg	3,50
MESSING, PRONKS	€/kg	2,55
MESSINGRADIOAATORID	€/kg	2,20
ROOSTEVABA	€/kg	0,75
ELEKTRIMOOTORID	€/kg	0,30
PLII	€/kg	0,75

Jõhvi, Kaasiku 30

KÕIGE SUUREM
KINGVALIK EESTIS

italyna king
САМЫЙ БОЛЬШОЙ
ВЫБОР ОБУВИ
В ЭСТОНИИ

UUS KOLLEKTSIOON!

18.40 13.90 16.10 9.90 23.90 26 9.90 14.90 22.40

**Rohkem kui
100 erinevat
mudelit**

• Vaala keskus Löötspilli 2, Rakvere • Põhjakeskus Haljala tee 4, Rakvere

KIVEX
FASSAADI- JA SOKLIPLAAT

PARIM JA SOODSAIM VALIK fassaadiplaate
• välisseintele • soklitele • rõdupiiretele •

- tsementlaasplaadid KIVEX, KIVEX COLOR
- tsementkiudplaadid KIVEX PLUS, KIVEX PLUS COLOR

KÜSI KINDLASTI HINNAPAKKUMIST!

www.ehitusplaat.ee
Tel 653 3739, 515 5119, jaan@ehitusplaat.ee